

ΣΧΟΛΗ ΑΡΧΕΤΝ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

ΜΕΛΕΤΗ ΤΡΙΤΗ

ΤΜΗΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΒΑΣΙΚΟΙ ΤΟΝΟΙ

Η φώτιση είναι ο κύριος στόχος της εκπαίδευσης.

(Εκπαίδευση στη Νέα Εποχή, σ. 52)

Δύο κύριες ιδέες πρέπει να διδάσκονται στα παιδιά κάθε χώρας. Είναι: η αξία τον ατόμου και το γεγονός της μίας ανθρωπότητας.

(Αυτόθι, σ. 47)

Η ξεκάθαρη αντίληψή μας για την ενότητα της ανθρωπότητας πάνω στον ίδιο τον πλανήτη –αυτή η θεμελιώδης ιδέα– είναι εντελώς αόριστα ή καθόλου κατανοητή από εκατομμύρια απλών «εθνικών» πληθυσμών ανά τον κόσμο ... Αυτή η ιδέα της Ενότητας του Ανθρώπου θέτει σήμερα προς εμάς το καθήκον της ίσως περισσότερο από ποτέ πριν.

Prof. Ruth Gaevernitz, The Contemporary Review

Ο βασικός τόνος της νέας εκπαίδευσης είναι ουσιαστικά η ορθή ερμηνεία της ζωής του παρελθόντος και του παρόντος και η σχέση της με το μέλλον του ανθρώπινου γένους.

(Εκπαίδευση στη Νέα Εποχή, σ. 57)

Η ιδιότητα του Πολίτη του Κόσμου σαν μια έκφραση της καλής θέλησης και της κατανόησης πρέπει να είναι ο στόχος των απανταχού φωτισμένων και το διακριτικό γνώρισμα του πνευματικού ανθρώπου και σ' αυτά τα τρία έχετε την εδραίωση των ορθών σχέσεων μεταξύ παιδείας, θρησκείας και πολιτικής.

(Αυτόθι, σ. 91)

Η έννοια της ανθρωπότητας ποτέ προηγουμένως δεν περιείχε τόσο πλούτο, ποικιλία, δύναμη και υπόσχεση – καθώς επίσης προβλήματα και κινδύνους. Για την αποτελεσματική αντιμετώπιση αυτού του μεγαλύτερου συνόλου θα απαιτηθούν νέες προοπτικές Η μετατόπιση της προοπτικής επιφέρει παρόμοιες αλλαγές σε ... όλους τους τομείς της ανθρώπινης προσπάθειας Αυτή η πρόκληση επιτάσσει να σκεφτούμε τον κόσμο μας με νέους όρους, να επανεξετάσουμε στάσεις και σχέσεις, να δούμε την αλληλεξάρτηση ως προϋπόθεση για την επιβίωση.

Gerhard Hirschfeld, Εκτελεστικός Διευθυντής – Council for the Study of Mankind (1963)

Η ιδέα της ανθρωπότητας ως βιώσιμης οντότητας είναι προφανώς και αναγκαστικά πολύ ασαφής την σημερινή ημέρα. Η αξία της, παρά την ασάφεια, είναι ότι παρέχει μια νέα προοπτική ... συλλαμβάνει και αντανακλά αυτό που συμβαίνει στον εμπειρικό μας κόσμο. Τόσο βαθιά περιχαρακωμένοι είμαστε στην παλιά μας οπτική ... ώστε είναι εξαιρετικά δύσκολο να μετακινηθούμε από αυτή. Αρκετοί σύγχρονοι μελετητές θα μείνουν αμετακίνητοι, παρόλο που η εκτίμηση της πραγματικότητας του νεοεμφανιζόμενου κόσμου απαιτεί τη μετάβαση.

Καθηγητής. Herbert Blumer, Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνιας (1963)

Κάποια μέρα, όλοι μας θα περάσουμε τις ζωές μας στο δικό μας σχολειό, τον κόσμο. Και η εκπαίδευση –με την έννοια του να μάθουμε να αγαπούμε, να μεγαλώνουμε και να αλλάζουμε– θα μπορέσει να μην είναι πια η αξιοθρήνητη προετοιμασία για κάποια εργασία που μας μειώνει σε σχέση με αυτό που θα μπορούσαμε να είμαστε, αλλά η ίδια η ουσία, η χαρμόσυνη ολότητα της ίδιας της ύπαρξης.

Marshall McLuhan και G.B. Leonard, The Future of Education, LOOK, 2/21/67

Η εδραίωση της Επιστήμης των Ορθών Σχέσεων είναι το επόμενο άμεσο βήμα στη νοητική ανέλιξη της φυλής. Είναι η κύρια δραστηριότητα της νέας εκπαίδευσης.

(Εκπαίδευση στη Νέα Εποχή, σ.94)

ΤΜΗΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΜΕΛΕΤΗ	1
B. ΔΙΑΛΟΓΙΣΜΟΣ	5
Γ. ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ	7
Δ. ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	8
E. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝ	
Η Κληρονομιά της Ιχθυακής Εποχής	10
Οι Κύριοι Στόχοι	12
Οι Εκπαιδευτικοί και οι Στάσεις τους	13
Z. Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΗΜΕΡΑ	
Προβλήματα στην Ανάπτυξη της Νέας Εποχής	15
Γεφυρώνοντας τα Εκπαιδευτικά Κενά	16
Βήματα Προόδου	18
H. ΑΝΕΛΙΞΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	
Η Διαδικασία της Ανέλιξης	21
Διανοητική Ανάπτυξη	22
Πολιτισμός, Κουλτούρα και Ενοποίηση	24
Εκπαίδευση Γονέων	26
Προετοιμασία για Ομαδική Ζωή	28
Θ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ	
Θεμελιώδεις Κατευθύνσεις	31
I. Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	
Το Έργο της Εκπαίδευσης στην Υδροχοϊκή Εποχή	33
Εκπαιδευτικά Συστήματα στο Μέλλον	34
Η Επιστήμη των Ορθών Ανθρώπινων Σχέσεων και της Κοινωνικής Οργάνωσης	36
Ο Εσωτερισμός και η Ανταγκάρανα	37

Α. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΜΕΛΕΤΗ

Στο μέλλον η αληθινή μέθοδος θα είναι να αναπτυχθεί στο μαθητή η αίσθηση της σύνθεσης και της “θέσης” στον Έναν Κόσμο, και έτσι να τον αποκεντρώσει. Το θέμα της *διεύθυνσης* βρίσκεται πίσω από το σύστημα της καθοδήγησης με υπαινιγμούς.

Μαθητεία στη Νέα Εποχή II, σ. 302

Σήμερα, οι εσωτερικοί όμιλοι αφυπνίζονται, αργά, στην αντίληψη ότι η μεγαλύτερη υπηρεσία τους στην ανθρωπότητα είναι να αποκρυσταλλώσουν το άυλο, να καταστήσουν ηχηρές και εφελκυστικές τις σιωπηλές επικλητικές αναγνωρίσεις των μαζών των ανθρώπων και να σταθούν, ως εκ τούτου, σαν ένας στρατευμένος όμιλος ανάμεσα στην προσηλωμένη Ιεραρχία και την αναμένουσα ανθρωπότητα που υποφέρει.

Επιστολή του Θιβετανού στη Σχολή Αρκέην, Σεπτέμβριος 1947

Η Σχολή Αρκέην ιδρύθηκε το 1920 για να βοηθήσει την Ιεραρχία στο παγκόσμιο έργο της. Το ιεραρχικό σχέδιο και σκοπός επιζητούν, λοιπόν, την προσοχή και αφοσίωσή μας. Έχουμε αποδεχτεί μια συνειδητή ευθύνη στην πνευματική πορεία της Ιεραρχίας κατά τη διάρκεια αυτού του επικού αιώνα.

Είναι ως εκ τούτου σημαντικό να προσφέρουμε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα για να βοηθήσουμε τους «αποφασισμένους ζηλωτές» να γίνουν συνειδητοί μαθητές. Θα πρέπει επίσης να συμπεριλάβουμε μελέτες που θα μπορούν να βοηθήσουν τον καθένα να ανακαλύψει το δικό του ορθό πεδίο υπηρεσίας σε σχέση με το ιεραρχικό έργο στον κόσμο. Η Ιεραρχία λειτουργεί μέσω τριών κύριων όψεων ή «τμημάτων», το καθένα εκ των οποίων αντανακλάται στα αντίστοιχα τμήματα των ανθρώπινων υποθέσεων. Πρόκειται για το Τμήμα της Διακυβέρνησης, το Τμήμα της Θρησκείας και το Τμήμα της Εκπαίδευσης. Κάθε Τμήμα περιέχει επίσης διάφορες όψεις που επίσης έχουν την αντιστοιχία τους στις ανθρώπινες υποθέσεις.

Εφόσον όλοι οι μαθητές εκπαιδεύονται για παγκόσμια υπηρεσία με όρους του Σχεδίου της Ιεραρχίας, είναι αναγκαίο, καθώς αρχίζουμε να επεκτείνουμε τη συνείδησή μας, να επικοινωνήσουμε και να ανταποκριθούμε στην ψυχή που μας συνδέει με το ιεραρχικό κέντρο. Θα πρέπει επίσης να εγκαθιδρύσουμε ένα νοητικό δεσμό και νοητική ανταπόκριση σε αυτό το ιεραρχικό πεδίο εργασίας που είμαστε προορισμένοι, μέσω ασραμικής συσχέτισης, να υπηρετήσουμε. Για το σκοπό αυτό έχουμε ετοιμάσει επτά σειρές εργασιών σχετικά με τα τρία Τμήματα Ιεραρχικού έργου, παρουσιάζοντας –στο μέτρο που οι διδασκαλίες που μας έχουν δοθεί πιστοποιούν– τους νόμους και τις αρχές, τις ενέργειες και τις δυνάμεις καθώς και τα κύρια σημεία έμφασης μέσα στο κάθε Τμήμα. Αυτά θα πρέπει να συσχετίζονται με τη μελέτη των τρεχουσών τάσεων και δυνατοτήτων, κάτι που ενδεχομένως προϋποθέτει γνώση των σύγχρονων καταστάσεων και αξιολόγηση των τρεχόντων γεγονότων. Τέτοιες πληροφορίες και ειδήσεις παρέχουν οι εφημερίδες, τα περιοδικά και τα εξειδικευμένα έντυπα. Πέρα από αυτό, ο μαθητής αναμένεται να μπορεί να αυτό-εκπαιδεύεται στην καλύτερη εφαρμογή των πνευματικών νόμων και αρχών και της ασραμικής πρόθεσης επί του πεδίου το οποίο αποτελεί την επιλεγμένη ή αναγνωρισμένη ευθύνη μαθητείας στο άσραμ.

Έχοντας κατά νου ότι το Ιεραρχικό Τμήμα της Εκπαίδευσης κάτω από τον Κύριο του Πολιτισμού ενδιαφέρεται για την εξελικτική πρόοδο του πολιτισμού μέσω της επιστήμης, της φιλοσοφίας, της ψυχολογίας, της κουλτούρας και των τεχνών, καθώς και μέσα από την καθαυτού τυπική εκπαίδευση, έχουμε ετοιμάσει τις παρακάτω μελέτες:

1. Το Ιεραρχικό Τμήμα της Διακυβέρνησης. Μια σειρά εργασιών που κινείται γύρω από τις τρεις κύριες όψεις αυτού του τμήματος:
 - α) Πολιτική ζωή – Πολιτικές επιστήμες
 - β) Νόμος – Νομοθεσία
 - γ) Οικονομικές επιστήμες – Χρηματοδότηση

Μέσα από τον ορθό προσανατολισμό και τον αποκρυφιστικό διαλογισμό το εσωτερικό μας έργο θα πρέπει να βοηθήσει να ζωογονηθούν οι υποκειμενικοί υποβόσκοντες παράγοντες που εκπηγάζουν από την εσωτερική διακυβέρνηση.

2. Το Ιεραρχικό Τμήμα της Θρησκείας. Περιλαμβάνεται μια τριπλή σειρά εργασιών:
 - α) Η Νέα Παγκόσμια Θρησκεία και η Οικουμενικότητα της Ζωής.
 - β) Η Διαδικασία της Μύησης μέσα στη Ζωή του Θεού.
 - γ) Η Επιστήμη της Επίκλησης και Εφέλκυσης.
3. Το Ιεραρχικό Τμήμα της Εκπαίδευσης. Περιλαμβάνει πέντε σειρές εργασιών, μία για κάθε περιοχή εργασίας αυτού του περιεκτικού Τμήματος:
 - α) Εκπαίδευση – οικουμενικές τεχνικές για την ορθή ανάπτυξη ως ολοκληρωμένης ύπαρξης.
 - β) Επιστήμη – που αποκαλύπτει την υποκείμενη απόκρυφη δομή μέσω επιστημονικής τεκμηρίωσης.
 - γ) Φιλοσοφία – οι πνευματικές αρχές και σπερματικές ιδέες που θα έπρεπε να διαμορφώνουν τη σκέψη και τη νοητική στάση στη νέα εποχή.
 - δ) Ψυχολογία – η σύσταση του ανθρώπου ως τριπλής ύπαρξης, κατ' εικόνα του Θεού, και το επακόλουθο πεδίο των σχέσεων του.
 - ε) Κουλτούρα και Τέχνες – εκπαιδύοντας το δημιουργικό νου να αντανακλά στην καθημερινή ζωή την ομορφιά και την αρμονία του σύμπαντος.

Ο σπουδαστής έχει τη δυνατότητα να επιλέξει ανάμεσα σε αυτές τις επτά μελέτες καθώς αρχίζει να προσδιορίζει το δικό του πεδίο υπηρεσίας, ή για να βοηθηθεί προς αυτόν τον σκοπό διεγείροντας την αίσθηση του για αναγνώριση και ευαίσθητη ανταπόκριση.

Μπορεί να ζητήσει μόνο μία από τις διατιθέμενες μελέτες ή μπορεί να χρειαστεί περισσότερες ή και όλες προτού διανοιχτεί μπροστά του το όραμα για το δικό του έργο μαθητείας.

Ο σπουδαστής, συμπληρωματικά προς το υλικό μελέτης, αναμένεται να ενημερώνεται για τα τρέχοντα γεγονότα και τις εξελίξεις. Εδώ δεν περιλαμβάνεται το σύγχρονο υλικό που γρήγορα ξεπερνιέται εξαιτίας της ταχύτητας αλλαγών σε αυτά τα μεταβατικά χρόνια. Η μελέτη αυτή περιέχει πολλά από τη βασική διδασκαλία που περιλαμβάνεται στα βιβλία του Θιβετανού. Το έργο μας είναι να κατανοήσουμε τη διδασκαλία, τους νόμους και τις αρχές, τις αξίες και τη σημασία του κόσμου των αιτίων και, συσχετίζοντάς τα με τις τρέχουσες τάσεις και τα γεγονότα, να αρχίσουμε να βλέπουμε το μέλλον και το άμεσα πιθανό.

Έτσι ο νους αρχίζει να λειτουργεί σα μια γέφυρα, ένα κανάλι ενεργειακής επικοινωνίας, ανάμεσα στο Σχέδιο, όπως υπάρχει στη συνειδητή πρόθεση της Ιεραρχίας, και στις παγκόσμιες υποθέσεις όπως πρέπει να αλλάξουν και να προσαρμοστούν στον πλανητικό σκοπό που παρέχει ως λύση η Ιεραρχία. Έτσι ο μαθητής συνεργάζεται στο έργο της εγκαθίδρυσης «της σκεπτομορφής της λύσης» και ταυτόχρονα εκπαιδεύεται για ενεργό υπηρεσία στις ανθρώπινες υποθέσεις.

Αυτή η σειρά μελετών παρουσιάζει τη βασική εσωτερική διδασκαλία του Τμήματος της Φιλοσοφίας σαν μια όψη του Τμήματος της Εκπαίδευσης. Είναι, ωστόσο, σημαντικό να θυμόμαστε ότι ενώ η Ιεραρχία –και οι ανθρώπινες υποθέσεις– λειτουργεί μέσα από τα αυτά τα τρία τμήματα, υπάρχει διαδραστικότητα και αλληλεξάρτηση μεταξύ όλων των τμημάτων. Η εκπαίδευση και οι εκπαιδευτικοί διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο για τη νοήμονα κατανόηση των ορθών διαδικασιών διακυβέρνησης και της συμμετοχής σε αυτές. Έτσι συμβαίνει επίσης και με τις αληθινές πνευματικές αξίες, η εντύπωση των

οποίων είναι έργο του θρησκευτικού τομέα προς την ανθρωπότητα. Όλες οι όψεις της ανθρώπινης ζωής αλληλεπιδρούν η μία με την άλλη με τα καλά και τα άσχημα αποτελέσματά τους.

Τα άσραμ της Ιεραρχίας, σήμερα, συγχωνεύουν και αναμειγνύουν το έργο τους με έναν νέο τρόπο, καταλυτικό για την εδραίωση της σύνθεσης στη σκέψη και τη δράση αυτών που εκτελούν το Σχέδιο πάνω στη Γη. Κάθε Τμήμα της Ιεραρχίας, επομένως, όντας αρμόδιο για μια κύρια όψη του Σχεδίου του Θεού, περιλαμβάνει και περιλαμβάνεται από όλα τα άλλα, «...τόσο επίπονο είναι το έργο της κατάρτησης της εθνικής απομόνωσης και της χωριστικότητας που απαιτεί τις ενωμένες ενέργειες τριών ομίλων εργατών για να φέρουν σε πέρας το επιθυμητό αποτέλεσμα. Οι επτά όμιλοι εργατών, κατά συνέπεια, οργανώνονται ως εξής:

1. Στο τμήμα της πολιτικής Πρώτη, έκτη και έβδομη ακτίνα
2. Στο τμήμα της θρησκείας Δεύτερη και τέταρτη ακτίνα
3. Στο τμήμα της εκπαίδευσης ... Τρίτη και πέμπτη ακτίνα.

Μην ξεχνάτε ότι, αν και το έργο προωθείται μέσα και στα τρία πεδία της ανθρώπινης σκέψης και δράσης, το καθαρό κέρδος είναι μια κατευθυνόμενη προσπάθεια προς την παραγωγή της σύνθεσης και ένα σπουδαίο προπαρασκευαστικό δρόμο προς μια αποκάλυψη, τέτοιας ολκής που δεν μπορώ ακόμη να περιγράψω» (Ακτίνες I, σ. 178). Καθώς ζητάμε να αναπτύξουμε τις τεχνικές μας για υπηρεσία, η σύνθεση και η αλληλεπίδραση καθίστανται σημαντικοί παράγοντες για την ευρύτητα του οράματος και των οριζόντων μας, ενώ εμείς συγκεντρώνουμε την ενέργεια σε μια συγκεκριμένη περιοχή ανειλημμένης ευθύνης.

Ο Θιβετανός, μας επισημαίνει: «Οι υπηρέτες της πνευματικής Ιεραρχίας και οι παγκόσμιοι μαθητές βρίσκονται σε κάθε έθνος· είναι πιστοί στην ιδεολογία ή την πολιτική γραμμή σκέψης ή την κυβέρνηση αυτού του έθνους· τα μέλη του Νέου Ομίλου Υπηρετών του Κόσμου αγκαλιάζουν κάθε πολιτική πίστη και αναγνωρίζουν την αυθεντία κάθε νοητής θρησκείας. Μπορούμε να ανακαλύψουμε άνδρες και γυναίκες καλής θέλησης να λειτουργούν σε κάθε ομάδα, άσχετα με την ιδεολογία, το δόγμα ή την πίστη της. Η Ιεραρχία δεν αναζητά συνεργάτες μιας σχολής σκέψης, πολιτικού δόγματος ή εθνικής κυβέρνησης. Τους βρίσκει σ' όλες και συνεργάζεται με όλους. Αυτό το είπα συχνά κι όμως βρίσκετε δύσκολο να το πιστέψετε, τόσο πεισμένοι είναι πολλοί από σας ότι η ιδιαίτερη πίστη σας και η συγκεκριμένη σας αποδοχή της αλήθειας είναι αναμφίβολα η καλύτερη και η πιο αληθινή. Μπορεί να είναι για σας, αλλά όχι για τον αδελφό σας που ανήκει σε κάποια άλλη δοξασία, έθνος ή θρησκεία.

Έτσι, όπως πολύ καλά γνωρίζετε, βρίσκουμε μέλη του νέου ομίλου παγκόσμιων υπηρετών διασκορπισμένα παντού. Είναι οι μόνοι αντιπρόσωποι που διαλέγει η Ιεραρχία να προσλάβει αυτή τη στιγμή και σε αυτούς έχει ανατεθεί το παρακάτω έργο:

1. Να αποκαταστήσουν την παγκόσμια ισορροπία μέσα από κατανόηση και καλή θέληση.
2. Να φέρουν αρμονία και ενότητα ανάμεσα στους ανθρώπους και τα έθνη με την αποκάλυψη της ευρέως διαδεδομένης και πανταχού παρούσας καλής θέλησης.
3. Να κατασταλάξουν μέσω πνευματικής αντίληψης κι ορθής ερμηνείας το βασίλειο του Θεού πάνω στη γη.

(*Εσωτερική Ψυχολογία II*, σσ. 739-40)

Ο Όμιλος του Κέντρου

ΣΧΟΛΗ ΑΡΚΕΗΝ

Η χρήση της θέλησης

Αν και οι παράγραφοι που ακολουθούν, από το βιβλίο *Οι Ακτίνες και οι Μυήσεις*, αναφέρονται ειδικά στον τρίτου βαθμού μνημένο, οι πληροφορίες που παρέχονται σχετικά με τη χρήση των διαφόρων όψεων της θέλησης σε σχέση με τα τρία Τμήματα της Ιεραρχίας είναι πολύτιμες για όλους τους σπουδαστές.

«Αναφορικά με τη χρήση από το μνημένο εκείνου που θα μπορούσαμε να ονομάσουμε αγνή θέληση, πρέπει να θυμάστε ότι αυτή η αγνή θέληση λειτουργεί στην εκδήλωση διαμέσου της μιας ή της άλλης από τις τρεις όψεις της Πνευματικής Τριάδας. Η δραστηριότητα αυτή καθορίζεται από τη μείζονα ακτίνα στην οποία βρίσκεται ο μνημένος απ' τη σκοπιά της εναδικής του ακτίνας. Κάθε πνευματικός άνθρωπος βρίσκεται στη μια ή την άλλη από τις τρεις μείζονες ακτίνες, γιατί οι ελάχιστες τέσσερις ακτίνες ιδιότητας απορροφώνται τελικά όλες στην τρίτη Ακτίνα της Ενεργού Νοημοσύνης.

Αν ο μνημένος βρίσκεται στην πρώτη ακτίνα και συνεπώς εργάζεται στο Τμήμα του Μανού, θα χρησιμοποιήσει και θα εκφράσει την έμφυτη βουλητική όψη μέσω της αμικκής φύσης ή μέσω της ανώτατης όψης της Πνευματικής Τριάδας, στην οποία δίνουμε το ανεπαρκές όνομα της “θείας Θέλησης”. Οι σπουδαστές τείνουν να λησμονούν ότι η Πνευματική Τριάδα, καθώς συνδέεται με την Ενάδα με τον ίδιο ακριβώς τρόπο που η τριπλή προσωπικότητα συνδέεται με την ψυχή, εκφράζει τις τρεις κύριες όψεις της Σαμπαλλικής ενέργειας, οι οποίες τρεις είναι όλες εκφράσεις της θέλησης του πλανητικού Λόγου και του ουσιώδους Σκοπού Του. Αν ο μνημένος βρίσκεται στη δεύτερη ακτίνα και συνεπώς εργάζεται στο Τμήμα του Χριστού, θα χρησιμοποιήσει τη θέληση με το μέσον του βούδδι, της δεύτερης όψης της Πνευματικής Τριάδας. Αν βρίσκεται στην τρίτη ακτίνα και στο Τμήμα του Μαχατσόχαν, του Κυρίου του Πολιτισμού, θα εργαστεί μέσω του ανώτερου νου, της κατώτατης όψης της Πνευματικής Τριάδας. Μην ξεχνάτε ωστόσο ότι καμιά απ' αυτές τις όψεις δεν μπορεί να θεωρηθεί σαν ανώτερη ή κατώτερη, γιατί όλες είναι εξίσου θείες.

Η κατανόηση αυτών των ιδεών μπορεί να έλθει αν, για παράδειγμα, αντιληφθείτε ότι η έκφραση του βούδδι ή της ενόρασης στη συνείδηση του πνευματικού ανθρώπου θα οδηγήσει στη χρήση της θέλησης για την πραγματοποίηση των σκοπών της Σαμπάλλα στο πεδίο της θρησκείας, της παιδείας και της σωτηρίας ή λύτρωσης της ζωικής όψης σ' όλες τις μορφές των τριών κόσμων, αλλά δε θα έχει καμιά σχέση με το άτομο και τα προσωπικά προβλήματα του ίδιου του ανθρώπου. Αν η έκφραση είναι εκείνη του ανώτερου νου, η χρήση της θέλησης θα είναι σε σχέση με τους πολιτισμούς και τις κουλτούρες για τις οποίες είναι υπεύθυνο το τρίτο τμήμα και θα είναι η εκπλήρωση της θέλησης του Θεού στα μεγάλα και γενικά σχέδια. Αν είναι η θέληση όπως εκφράζεται δια της αμικκής όψης της Τριάδας, θα λειτουργήσει σε σχέση με τις φυλές, τα έθνη και τα βασίλεια της φύσης και με τις μεγάλες πλανητικές διευθετήσεις οι οποίες επί του παρόντος είναι άγνωστες στον άνθρωπο. Η σύνθεση αυτής της εικόνας θα γίνει φανερή αν μελετηθεί προσεκτικά.

(*Οι Ακτίνες και οι Μυήσεις*, σσ. 310-11)

B. ΔΙΑΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΤΟΝΙΚΗ ΣΚΕΨΗ

«... θα δούμε ότι η μέθοδος του διαλογισμού αποτελεί μέρος της τεχνικής της ανώτερης εκπαίδευσης, την ανάπτυξη της οποίας θα δει η Νέα Εποχή· θα βρεθεί ότι είναι το μέσον με το οποίο το ολοκληρωμένο ανθρώπινο ον μπορεί να αναπτυχθεί ακόμη περισσότερο και να οδηγηθεί σ' ένα νέο βασίλειο της φύσης. Ο διαλογισμός είναι κυρίως μια αυτόβουλη εκπαιδευτική διαδικασία που κινητοποιεί όλες τις δυνάμεις της θέλησης με βάση τον ήδη υπάρχοντα μηχανισμό, αλλά παράγει τελικά ένα νέο τύπο, τον ψυχικό τύπο, με το δικό του εσώτερο μηχανισμό που περιέχει μέσα του τα σπέρματα μιας ακόμη μεγαλύτερης ανέλιξης.

Αντί να είναι κάτι που επιβάλλεται απ' έξω, η νέα εκπαιδευτική διαδικασία πηγάζει από μέσα και αποβαίνει η αυτοεπιβαλλόμενη νοητική εκείνη πειθαρχία την οποία χαρακτηρίζουμε με τις πολύ παρεξηγημένες λέξεις – συγκέντρωση, διαλογισμός και ενατένιση. Από διαδικασία μνημονικής άσκησης και ανάπτυξης ενός γοργού χειρισμού του μηχανισμού ανταπόκρισης που μας θέτει σ' επαφή με τον εξωτερικό κόσμο, η τεχνική της εκπαίδευσης γίνεται ένα σύστημα νοητικού ελέγχου που οδηγεί τελικά σε μια εσώτερη επίγνωση μιας νέας κατάστασης ύπαρξης».

(Από τη Διανόηση στην Ενόραση, σ. 39)

ΔΙΑΛΟΓΙΣΜΟΣ

Σκοπός της εκπαίδευσης στη νέα εποχή είναι «να παρέχει στην ανθρώπινη φυλή τη δυνατότητα να αποκτήσει γνώση, να την μετουσιώσει σε σοφία με τη βοήθεια της κατανόησης και έτσι να γίνει “πλήρως φωτισμένη”. Με άλλα λόγια, στόχος της εκπαίδευσης είναι να φέρει την ανθρωπότητα στο σημείο όπου –μιλώντας αποκρυφιστικά– “θα εισέλθει στο φως”.

Όσοι υπηρετούν στον τομέα της εκπαίδευσης, ως «μεταδότες του φωτός» του τριπλού νου, χρειάζεται να διατηρούν την διαύγεια και την ελεύθερη πρόσβαση της επαφής με την ψυχή και τον αφηρημένο νου. Ο ακόλουθος διαλογισμός στοχεύει σ' αυτήν την κατεύθυνση. Θα πρέπει να λειτουργεί για να διατηρείται η ευθυγράμμιση και μια σταθερά συγκρατημένη πνευματική ένταση ανάμεσα στο όραμα και την εκδήλωσή του.

I *Ευθυγράμμιση.* Αναγνωρίζουμε τον εαυτό μας ως μια ολοκληρωμένη προσωπικότητα, σε ευθυγράμμιση με την ψυχή. Οραματιζόμαστε ένα νήμα χρυσού φωτός να συνδέει την τριπλή προσωπικότητα με την ψυχή.

Αντιλαμβανόμαστε την ψυχή ως ένα αναπόσπαστο τμήμα του κόσμου των ψυχών, την πνευματική Ιεραρχία με ηγέτη τον Χριστό. Οραματιζόμαστε αυτό το φωτισμένο κέντρο ως το μεγάλο Άσραμ του Χριστού και την Ιεραρχία ως τον Θεματοφύλακα του Σχεδίου για την ανθρωπότητα.

II *Διαλογισμός.* Συγκρατούμε το νου σταθερά στο φως της Ιεραρχίας, δεκτικοί στο Σχέδιο και διαλογιζόμαστε για λίγα λεπτά πάνω σε μία από τις τρεις σπερματικές σκέψεις:

α. Είμαι ο δημιουργός του μέλλοντος και πάνω σε εμένα, την ψυχή, θα πρέπει να στηρίζεται εκείνο το μέλλον.

- β. Είμαι ο δημιουργός των μορφών με τις οποίες βρίσκουν έκφραση οι ανώτερες σκέψεις μου. Οι σκέψεις μου είναι ενέργειες· αυτές πρέπει να εκφράσουν το φως και τον σκοπό της ψυχής.
- γ. Η ψυχή είμαι εγώ. Διαμορφώνω το μέλλον για εμένα. Φτιάχνω τις σκεπτομορφές μέσα στις οποίες κινούμαι καθημερινά και τις ενσωματώνω στην αύρα μου. Αυτές πρέπει να φωτίζουν το μέλλον και να υπηρετούν την ανθρώπινη φυλή.
- δ. Είμαι ένα με το φως που διαχύνεται από εκείνους που υπηρετούν το Σχέδιο.
- ε. Είμαι ένας αγγελιοφόρος του Φωτός· είμαι ένας υπηρέτης στον Δρόμο της Αγάπης.
- στ. Το Σχέδιο είναι ένα για όλους τους υιούς των ανθρώπων. Εκείνο το Σχέδιο υπηρετώ και βαδίζω τον Φωτισμένο Δρόμο.
- III *Καταστάλαξη*. Οραματιζόμαστε το φως του Σχεδίου να διαχύνεται από την Ιεραρχία και τον Χριστό μέσα στους τρεις κόσμους της ανθρώπινης εξέλιξης – τις διάνοιες, τις καρδιές και τις μικρές θελήσεις των ανθρώπων. Οραματιζόμαστε το Ιεραρχικό Τμήμα της Εκπαίδευσης να μεταλαμπαδεύει το φως του στο ανθρώπινό του αντίστοιχο.
- IV *Διανομή*. Αφήνουμε τις ενέργειες του φωτός, της αγάπης και της θέλησης να κυκλοφορήσουν σ' ολόκληρο τον κόσμο και μέσα στην ανθρώπινη συνείδηση καθώς εκφωνούμε την *Μεγάλη Επίκληση*, οραματιζόμενοι τη ροή των ενεργειών και ξεχνώντας την μορφή των λέξεων. Προωθούμε την κυκλοφορία της ενέργειας δια μέσου των πέντε πλανητικών εισόδων: Νέα Υόρκη, Γενεύη, Λονδίνο, Νταρτζήλινκ και Τόκυο. Βλέπουμε τη συνείδηση ολόκληρης της ανθρώπινης φυλής να απαστραπτει.

Από την εστία του Φωτός μέσα από τη Διάνοια του Θεού
Ας διαχυθεί φως μέσα στις διάνοιες των ανθρώπων.
Το Φως ας κατέλθει στη Γη.

Από την εστία της Αγάπης μέσα από την Καρδιά του Θεού
Ας διαχυθεί αγάπη μέσα στις καρδιές των ανθρώπων.
Είθε ο Χριστός να γυρίσει στη Γη.

Από το κέντρο όπου η Θέληση του Θεού είναι γνωστή
Ο σκοπός ας καθοδηγεί τις μικρές θελήσεις των ανθρώπων –
Ο σκοπός που οι Διδάσκαλοι γνωρίζουν και υπηρετούν.

Από το κέντρο που ονομάζουμε φυλή των ανθρώπων
Το Σχέδιο της Αγάπης και του Φωτός ας πραγματοποιηθεί
Και είθε να σφραγίσει την πύλη του κακού.

Το Φως, η Αγάπη και η Δύναμη ας αποκαταστήσουν το Σχέδιο πάνω στη Γη.

ΟΜ

ΟΜ

ΟΜ

Γ. ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ

Αν αυτή η μελέτη έχει επιλεγεί επιπροσθέτως της συνήθους εργασίας του βαθμού στη Σχολή Αρκέην, προτείνεται να μην παραγκωνίσει την εργασία του βαθμού στην οποία πρέπει να δίνεται επαρκής χρόνος. Η μελέτη των Ιεραρχικών Τμημάτων και πεδίων εργασίας για το μαθητή είναι συνεχής: χρειάζεται την αθροιστική στο χρόνο προσπάθεια για να αποκαλύψει την πραγματικότητα της εργασίας που πρέπει να γίνει και να εξοπλίσει τον εξυπηρετητή στο έργο.

Προτείνεται, επομένως, ο μαθητής να διαθέτει κάποιο χρόνο στην ίδια τη μελέτη και στους τρόπους και τα μέσα με τα οποία θα εξοικειώσει τον εαυτό του με το σύγχρονο σκηνικό της. Δεν υπάρχει περιορισμός ως προς τις πηγές μελέτης. Εκτός από τη σειρά εργασιών που περιλαμβάνεται εδώ και τις βιβλιογραφικές αναφορές που θα μπορούσαν επωφελώς να διερευνηθούν, τα βιβλία αυτά καθαυτά περιέχουν πιο αξιοσημείωτη διδασκαλία ενώ τα βιβλία άλλων συγγραφέων θα πρέπει επίσης να ερευνώνται.

Ο καθημερινός δεκαπεντάλεπτος στοχαστικός διαλογισμός που προτείνεται στο σπουδαστή δεν πρέπει να υποκαταστήσει τον κανονικό διαλογισμό του βαθμού. Μπορεί να γίνει κάποια άλλη ώρα. Καταλληλότερη στιγμή είναι κατά το τέλος μια περιόδου μελέτης του Τμήματος της Θρησκείας.

Δεν αναμένεται καμιά γραπτή εργασία από το σπουδαστή. Προτείνεται, ωστόσο, κάθε μαθητής να οικοδομεί το δικό του πλαίσιο αναφοράς κρατώντας σημειώσεις από κάθε σχετικό και σημαντικό υλικό που βρίσκει στο δρόμο του και που φωτίζει το νου και επεκτείνει τη σκέψη του.

Κάθε νέα ιδέα και σκέψη που προκύπτει από το διαλογισμό πρέπει επίσης να καταγράφεται και να αναπτύσσεται ε περαιτέρω συλλογισμούς ή να απορρίπτεται ως άσχετη.

Μολονότι σε αυτή τη φάση δεν αναμένεται αναφορά ή γραπτή εργασία ο όμιλος του κέντρου καλωσορίζει κάθε σκέψη, σχόλια, ιδέες ή ερωτήσεις που επιθυμείτε να στείλετε μαζί με τη μηνιαία τακτική αναφορά σας διαλογισμού. Θέλουμε να γνωρίζουμε πώς προοδεύετε, ποια είναι η αξία της εργασίας για σας, σε ποια έκταση μπορείτε να συσχετίσετε τη βασική διδασκαλία με τα πράγματα έτσι όπως είναι στο πεδίο της Θρησκείας και πώς θα πρέπει να είναι στο μέλλον. Κάποια άμεση εμπειρία στο πεδίο που θα δίνει συγκεκριμένη και πρακτική γνώση θα ήταν προφανώς ανεκτίμητη.

Είμαστε επίσης έτοιμοι να προσφέρουμε βοήθεια, προτάσεις ή συμβουλές. Αυτή είναι μια ομαδική προσπάθεια να συνεργαστούμε περισσότερο συνειδητά και ωφέλιμα στην εξωτερική των ιεραρχικών μεθόδων εργασίας και να συνδέουμε την εσωτερική αιτία με το εξωτερικό αποτέλεσμα.

Μπορεί να είναι ωφέλιμο για το μαθητή να οργανώσει τις σκέψεις του γύρω από ορισμένες βασικές ερωτήσεις:

1. Ποιά ικανότητα πρέπει να αναπτύξουν στον ίδιο τον εαυτό τους οι εκπαιδευτές για «να εκτιμήσουν σωστά το κέντρο ή την εστία της προσοχής ενός ανθρώπου» και «να εντοπίσουν το σημείο όπου πρωτίστως επικεντρώνεται η συνείδηση»; Πώς αναπτύσσεται αυτή η ικανότητα;
2. Με ποιον τρόπο μπορούν να αναπτυχθούν εκπαιδευτικές τεχνικές που θα αποκαλύψουν την ψυχή ως τον αληθινό εαυτό (στο δικό της πεδίο) και θα παρέχουν μια αποτελεσματική μέθοδο ευθυγράμμισης με την οποία η ψυχή θα μπορέσει να έρθει σε επικοινωνία με τον κατώτερο εαυτό για να εκπληρώσει τον σκοπό της;
3. Με ποιόν τρόπο μπορεί να αλλάξει η έμφαση των σημερινών μεθόδων εκπαίδευσης από την διαβίωση για τον επιούσιο στον βίο και την δημιουργία μιας καλής ζωής;
4. Ποιες είναι οι βασικές, θεμελιώδεις αρχές της νέας εκπαίδευσης;

Δ. Ο ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Θα άξιζε ίσως να ορίσουμε εδώ τι μπορεί να είναι η εκπαίδευση, αν κινείται από αληθινό οραματισμό κι αν ανταποκρίνεται στις αισθητές παγκόσμιες ανάγκες και τις απαιτήσεις των καιρών.

Εκπαίδευση είναι η εκγύμναση που δίνεται με νοημοσύνη, η οποία θα επιτρέψει στη νεολαία του κόσμου να έρχεται σ' επαφή με το περιβάλλον της με νοημοσύνη κι εχεφροσύνη και να προσαρμόζεται στις υφιστάμενες συνθήκες. Αυτό έχει σήμερα πρωταρχική σημασία κι αποτελεί έναν από τους οδοδείκτες ενός κόσμου που έχει κατακερματισθεί.

Η εκπαίδευση είναι μια διαδικασία δια της οποίας το παιδί αποκτά τις πληροφορίες που θα του επιτρέψουν να δρα σαν καλός πολίτης και να εκτελεί τα καθήκοντα ενός συνετού γονιού. Πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις έμφυτες τάσεις του, τις φυλετικές κι εθνικές του ιδιότητες και κατόπιν να επιχειρεί να προσθέσει σ' αυτές εκείνη τη γνώση η οποία θα το οδηγήσει να εργάζεται εποικοδομητικά στο ιδιαίτερο περιβάλλον του στον κόσμο και ν' αποδεικνύει ότι είναι χρήσιμος πολίτης. Η γενική τάση της εκπαίδευσής του θα είναι περισσότερο ψυχολογική απ' ό,τι στο παρελθόν και οι πληροφορίες που έτσι θ' αποκτά, θα διασυνδέονται με την ιδιάζουσα κατάστασή του. Όλα τα παιδιά έχουν ένα ορισμένο ενεργητικό και πρέπει να διδαχθούν πώς να το χρησιμοποιούν· το συμμαρίζονται μ' ολόκληρη την ανθρωπότητα, ανεξάρτητα φυλής ή εθνικότητας.

(Εκπαίδευση στη Νέα Εποχή, σσ. 80-81)

Η αληθινή εκπαίδευση είναι ... η επιστήμη της σύνδεσης των ακέραιων τμημάτων του ανθρώπου κι ακόμη της σύνδεσής του με το άμεσο περιβάλλον του και περαιτέρω με το μεγαλύτερο όλο στο οποίο πρέπει να παίζει το ρόλο του. Κάθε όψη, θεωρούμενη σαν μια κατώτερη όψη, μπορεί πάντα ν' αποτελεί απλώς την έκφραση της αμέσως ανώτερης. Σ' αυτή την πρόταση έχω εκφράσει μια θεμελιώδη αλήθεια που ενσωματώνει όχι μόνο τον αντικειμενικό σκοπό, αλλά δείχνει επίσης το πρόβλημα που αντιμετωπίζουν όσοι ενδιαφέρονται για την εκπαίδευση.

(Αυτόθι, σ. 6)

Το αληθινό έργο της εκπαίδευσης είναι να εκγυμνάσει τον κατώτερο άνθρωπο στην ορθή διάκριση και στην αληθινή ευαισθησία στο όραμα, έτσι ώστε να μπορεί να δομεί αληθινά για το σκοπό της ψυχής του και να παράγει πάνω στη γη εκείνο που θ' αποτελεί τη συνεισφορά του στο όλο. Εδώ ακριβώς πρέπει ν' αρχίζει το έργο της σύγχρονης εκπαίδευσης.

(Αυτόθι, σ. 22)

Η εκπαίδευση αποτελεί καθήκον των διακεκριμένων στοχαστών της φυλής κι ευθύνη όλων των κυβερνήσεων, κάτι ωστόσο που σπάνια αναγνωρίζουν.

(Αυτόθι, σσ. 43-44)

Στο πεδίο της εκπαίδευσης η ενωμένη δράση είναι ουσιώδης. Μια βασική ενότητα αντικειμενικών σκοπών θα έπρεπε βεβαίως να διέπει τα εκπαιδευτικά συστήματα των εθνών, ακόμη κι αν μια ομοιομορφία στις μεθόδους και τις τεχνικές δε θα ήταν εφικτή. Διαφορές στη γλώσσα, στην υποδομή και στην κουλτούρα θα υπάρχουν και πρέπει πάντοτε να υπάρχουν· συνιστούν το όμορφο ταπέτο της ανθρώπινης ζωής στη διάρκεια των αιώνων.

(Αυτόθι, σ. 45)

Η εκπαίδευση μέχρι σήμερα ασχολήθηκε με την τέχνη της σύνθεσης της ιστορίας του παρελθόντος, της επίτευξης του παρελθόντος σ' όλους τους τομείς της ανθρώπινης σκέψης και με τα κατορθώματα της ανθρώπινης γνώσης ως τώρα. Ασχολήθηκε μ' εκείνες τις μορφές της επιστήμης που εξελίχθηκαν στο παρελθόν. Αυτό αποτελεί κυρίως κοίταγμα προς τα πίσω κι όχι προς τα μπρος. Θα σας υπενθυμίσω ότι εδώ γενικεύω κι ότι υπάρχουν πολλές και αξιοσημείωτες μικρές εξαιρέσεις σ' αυτή τη στάση.

(Αυτόθι, σσ. 45)

Η διδασκαλία, αν είναι αληθινή, πρέπει να είναι ευθυγραμμισμένη με το παρελθόν και να παρέχει ένα πεδίο προσπάθειας για το παρόν κι επίσης να προσφέρει περισσότερη φώτιση σ' εκείνους που έχουν κατορθώσει ή κατορθώνουν να επιτύχουν τους υποδειχθέντες στόχους. Πρέπει να υποδεικνύει ένα πνευματικό μέλλον.

(Αυτόθι, σ. 1)

... Το παρελθόν πρέπει να κατανοηθεί και να μελετηθεί, γιατί απ' αυτό πρέπει ν' αναπτυχθεί εκείνο που είναι νέο, το άνθος του κι ο καρπός του. Η εκπαίδευση συνεπάγεται κάτι περισσότερο απ' την έρευνα ενός θέματος και τη διαμόρφωση των επακόλουθων συμπερασμάτων που οδηγούν σε υποθέσεις, που κι αυτές με τη σειρά τους οδηγούν σε ακόμη μεγαλύτερες έρευνες και συμπεράσματα. Η εκπαίδευση είναι κάτι περισσότερο από μια ειλικρινή προσπάθεια να μάθουμε στο παιδί ή στον ενήλικα πώς να γίνει ένας καλός πολίτης, ένας νοήμων γονιός κι όχι ένα βάρος για την πολιτεία. Έχει πολύ ευρύτερη εφαρμογή απ' το να δημιουργήσει ένα ανθρώπινο ον που θα είναι εμπορικό ενεργητικό κι όχι εμπορικό παθητικό. Η εκπαίδευση έχει άλλους αντικειμενικούς σκοπούς απ' το να προσφέρει μια απολαυστική ζωή κι έτσι να δίνει τη δυνατότητα σε άνδρες και γυναίκες ν' αποκτούν μια κουλτούρα που θα τους επιτρέπει να συμμετέχουν με ενδιαφέρον σ' όλα όσα συμβαίνουν στους τρεις κόσμους των ανθρώπινων υποθέσεων ... Η εκπαίδευση θα έπρεπε επίσης ν' ασχολείται στη νέα εποχή με τη γεφύρωση αυτού του χάσματος ... μεταξύ του κατώτερου νου, της ψυχής και του ανώτερου νου. Γι' αυτό η φυλή είναι τώρα έτοιμη και για πρώτη φορά στη σταδιοδρομία της ανθρωπότητας το γεφυρωτικό έργο μπορεί να προωθηθεί σε σχετικά πλατιά κλίμακα.

(Αυτόθι, σσ. 4-5)

Ε. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝ

Η Κληρονομιά της Ιχθυακής Εποχής

Στην Ιχθυακή Εποχή ... τα νιάτα κάθε χώρας ανατράφηκαν κάτω απ' την επιρροή τριών θεμελιωδών ιδεών. Το αποτέλεσμα αυτών των ιδεών θα μπορούσε να εκφρασθεί με τους όρους των ακόλουθων ερωτήσεων:

1. Ποιο πρέπει να είναι το επάγγελμά μου ώστε να έχω τόσα περισσότερα απ' τον υλικό κόσμο όσα επιτρέπουν η κατάσταση μου στη ζωή και οι ανάγκες μου;
2. Ποιοι είναι οι άνθρωποι ... πάνω από μένα ... και ποιοι είναι εκείνοι που βρίσκονται κάτω από μένα στην κοινωνική τάξη και πόσο μακριά μπορώ ν' αναρριχηθώ στην κοινωνική κλίμακα ...;
3. Απ' την παιδική ηλικία διδάχθηκα ότι η φυσική μου τάση είναι να κάνω λάθη ... Πώς μπορώ να διαφύγω την τιμωρία των φυσικών μου προτιμήσεων;

Το αποτέλεσμα όλων αυτών είναι η καλλιέργεια στη φυλή μιας βαθιά ριζωμένης αίσθησης υλικής και κοινωνικής φιλοδοξίας και επίσης ενός συμπλέγματος κατωτερότητας που αναγκαστικά ξεσπά σε κάποια μορφή [ατομική ή φυλετική] επανάστασης ... ή σε μια λυσσαλέα εγωκεντρική στάση προς τη ζωή.
(*Αυτόθι*, σσ. 104-05)

Κάποια αντίληψη της ουσιαστικής κατάστασης θα είναι πολύτιμη, αν πρόκειται ν' ακολουθήσετε με νοημοσύνη την εξέλιξη στο μέλλον.

Πρώτο, το σημείο που έχει φτάσει η ανθρωπότητα καθαυτή είναι ένα απ' τα κύρια και πρωταρχικά αίτια. Αυτή η εξελικτική κατάσταση έχει φέρει το ανθρώπινο γένος στο κατώφλι μιας θύρας πάνω στη μεγάλη ατραπό της εξέλιξης κι έχει υποδείξει μια ανέλιξη που υπαγορεύει δραστικές αλλαγές σ' ολόκληρη τη στάση του ανθρώπου προς τη ζωή και προς όλες τις σχέσεις του στον κόσμο. Αυτές οι αλλαγές εισάγονται απ' τον ίδιο και δεν του επιβάλλονται από κάποια εξωτερική δύναμη ή από οποιαδήποτε μορφή εξαναγκασμού της ανθρωπότητας ... Θα μπορούσε λοιπόν να δηλωθεί ότι:

1. Ο άνθρωπος βρίσκεται τώρα σ' ένα σημείο όπου η αρχή της νοημοσύνης είναι τόσο ισχυρά αφυπνισμένη μέσα του, ώστε τίποτα δεν μπορεί ν' αναχαιτίσει την πρόοδό του προς γνώσεις ...
2. Εκατομμύρια ανθρώπινων όντων είναι τώρα ολοκληρωμένα ή βρίσκονται στο σημείο της ολοκλήρωσης ... Απ' τη μορφική πλευρά της εκδήλωσης ο νους, το συναίσθημα και ο εγκέφαλος εργάζονται ομόφωνα. Τώρα πρέπει να εμφανισθούν οι ανώτερες αντιστοιχίες των κατώτερων αυτών δυνάμεων – η σοφία, η αγάπη και η κατεύθυνση ...
3. Ορισμένοι άνδρες και γυναίκες σε κάθε πεδίο της ανθρώπινης σκέψης εκφράζουν τη δυναμικότητα της ανέλιξης της ολοκλήρωσης που πέτυχαν και ... την πραγματικότητα της ψυχικής τους επαφής, καθώς ξεπροβάλλουν απ' το μέσο επίπεδο της ανθρωπότητας ... Αυτά τα άτομα ... έχουν μια ενωμένη ισχυρή επίδραση, ένα μέρος της οποίας είναι ανώτερης και καλής τάξης κι ένα άλλο όχι τόσο καλής. Επηρεάζουν τον πολιτισμό τους υλικά, αν η έμφασή τους βρίσκεται εκεί· δημιουργούν ένα αποτέλεσμα κουλτούρας υποκειμενικά και πνευματικά, αν τέτοια εντύπωση επιζητούν...

Δεύτερο, η ανάδυση ενός νέου φυλετικού τύπου. Τα υποκειμενικά περιγράμματα αυτού του τύπου μπορούν ήδη να γίνουν ορατά ... Η νέα φυλή σχηματίζεται σε κάθε χώρα...

Ο νέος φυλετικός τύπος είναι πολύ περισσότερο μια κατάσταση συνείδησης παρά μια φυσική μορφή ... Το εξέχον είδος επίγνωσης της επερχόμενης νέας φυλής θα είναι η πλατιά αναγνώριση του γεγονότος της μυστικιστικής αντίληψης. Η πρωταρχική της ποιότητα θα είναι η ενορατική κατανόηση και ο

έλεγχος της ενέργειας· η συνεισφορά της στην ανάπτυξη της ανθρωπότητας θα είναι η μετουσίωση της ιδιοτελούς επιθυμίας σε ομαδική αγάπη ...

Τρίτο, το τέλος της Ιχθυακής Εποχής ... Μπορεί εδώ να τεθεί το ερώτημα: Ποια είναι άραγε τα κύρια Ιχθυακά ιδανικά;

1. *Η ιδέα της εξουσίας ...*
2. *Η ιδέα της αξίας της θλίψης και του πόνου ...*
3. *Η ιδέα της αυτοθυσίας ...*
4. *Η ιδέα της ικανοποίησης της επιθυμίας ...*

Τέταρτο, ο ερχομός σ' εκδήλωση της Υδροχοϊκής Εποχής. Το γεγονός αυτό θα προσφέρει τις βάσεις μιας βαθιάς και πειστικής αισιοδοξίας· τίποτα δεν μπορεί να σταματήσει το αποτέλεσμα –αυξανόμενο, σταθερό και οριστικό– των νεοεισερχόμενων επιρροών ...

Η συνειδητοποίηση της παγκόσμιας σχέσης, της υποκειμενικής ολοκλήρωσης και μιας αποδειγμένης και δοκιμασμένης ενότητας θα είναι το κορυφαίο δώρο της περιόδου που βρίσκεται μπροστά μας ...

Η ανάπτυξη των οργανωμένων αδελφοτήτων και αδελφάτων, των κομμάτων και των ομίλων που είναι αφιερωμένοι σε κάποιο σκοπό ή ιδέα, αποτελεί άλλη μια ένδειξη της δραστηριότητας των επερχόμενων δυνάμεων. Το αξιοσημείωτο είναι πως όλα αυτά αποτελούν περισσότερο εκφράσεις κάποιας αντιληπτής ιδέας παρά ενός σχεδίου, καθορισμένου και επιβεβλημένου από κάποιο συγκεκριμένο πρόσωπο. Ο Ιχθυακός τύπος ανθρώπου είναι ένας ιδεαλιστής σε κάποια ορισμένη γραμμή ανθρώπινης ανάπτυξης. Ο Υδροχοϊκός τύπος θα παίρνει τα νέα ιδανικά και τις αναδυόμενες ιδέες και –σε ομαδική δραστηριότητα– θα τα υλοποιεί. Μ' αυτή ακριβώς την έννοια θα εργασθεί η εκπαίδευση του μέλλοντος ...

Αυτό θα επιφέρει τελικά μια τέτοια σύνθεση της ανθρώπινης προσπάθειας και μια τέτοια έκφραση των αληθινότερων αξιών και των πνευματικών πραγματικοτήτων, που ο κόσμος δεν έχει δει ως τώρα.

(Αυτόθι, σσ. 116-22)

... Μόνο καθώς σχηματίζεται έτσι ένας πυρήνας στοχαστών που ανταποκρίνονται στις νέες εκπαιδευτικές ιδέες, θα γίνει εφικτό για την πνευματική Ιεραρχία των Διδασκάλων να επιτύχουν τα προτιθέμενα αποτελέσματα του έργου. Τους να φέρουν σε ύπαρξη τα σχέδια του Θεού. Οι Διδάσκαλοι δεν μπορούν και δεν εργάζονται δίχως τα επιλεγμένα εστιακά σημεία Τους στο φυσικό πεδίο ...

Το θέμα μας είναι η μελέτη της εκπαιδευτικής οργάνωσης της ανθρωπότητας, που συμπεριλαμβάνει όπως πρέπει (στα μεταγενέστερα στάδια της) την ευθύνη και την ορθή δράση. Θα εξετάσουμε σε γενικές γραμμές την ανάπτυξη του ανθρώπου από μια απομονωμένη προσωπική μονάδα μέσα απ' τα στάδια της οικογενειακής, της φυλετικής και της εθνικής ζωής μέχρι το τωρινό στάδιο της εφεσιακής ιδεαλιστικής ανθρωπότητας. Αυτός ο ιδεαλισμός κι αυτή η επικρατούσα αναζήτηση ευθύνονται για το τωρινό παγκόσμιο χάος· δημιούργησαν τις συγκρουόμενες ιδεολογίες ... Ο ιδεαλισμός αυτός είναι ένας καλός οίωνος. Είναι επίσης υπεύθυνος για τον αναβρασμό και την επείγουσα απαίτηση για καλύτερες συνθήκες, για περισσότερο φως και κατανόηση ... και για ειρήνη και αφθονία στη θέση του φόβου, της φρίκης και της πείνας.

(Αυτόθι, σ. 109)

Είμαστε μια νέα φυλή επαναστατών που δεν αποσκοπούν στην κυριάρχηση, αλλά στην απελευθέρωση των ανθρώπων. Πιστεύουμε ότι η επανάσταση έχει γούστο... Δεν θέλουμε να καταστρέψουμε την παλιά κοινωνία ως αυτοσκοπό – το μόνο που θέλουμε είναι μια δημιουργική εκπαίδευση. Δεν θέλουμε να καταλήξουμε απλά να λαμβάνουμε δελτία τροφίμων έναντι εργασίας. Οι άνθρωποι στα πανεπιστήμια γίνονται τόσο άσπλαχνοι, τόσο αποκαρδιωμένοι – εργασία, εργασία, εργασία. Οι άνθρωποι αναγκάστηκαν να ζουν ζωές χωρίς νόημα λόγω των στόχων που τους ζητήθηκε να κατακτήσουν.

Ian Channell, Κοινωνιολόγος, Australian Sun Herald. 28/7/68 *Student Power: New Blueprint for Reforms*

Οι Κύριοι Στόχοι

Θα ήθελα να ζητήσω ... να καλλιεργήσετε μια προθυμία να εξετάσετε και να ζυγίσετε, όχι αποδείξεις αυτή τη φορά, αλλά μια εσωτερική δομή ενός εσωτερικού συμβάντος, σημαντικότερου απ' τα εξωτερικά γεγονότα κι έτσι να συλλάβετε κάτι απ' το σκοπό της νέας εκπαίδευσης.

(*Εκπαίδευση στη Νέα Εποχή*, σ. 111)

Η *συνεργατική καλή θέληση* είναι ασφαλώς η πρώτη ιδέα που πρέπει να παρουσιασθεί στις μάζες και να διδαχθεί στα σχολεία μας, εγγυούμενη έτσι το νέο και καλύτερο πολιτισμό. Η *αγαπητική κατανόηση* που εφαρμόζεται με νοημοσύνη πρέπει να είναι το διακριτικό γνώρισμα των ομίλων με περισσότερη σύνεση και κουλτούρα, μαζί με την προσπάθειά τους να σχετίσουν τον κόσμο της έννοιας με τον κόσμο της εξωτερικής προσπάθειας – προς όφελος των μαζών. Η *ιδιότητα του Πολίτη του Κόσμου* σαν μια έκφραση της καλής θέλησης και της κατανόησης πρέπει να είναι ο στόχος των απανταχού φωτισμένων και το διακριτικό γνώρισμα του πνευματικού ανθρώπου και σ' αυτά τα τρία έχετε την εδραίωση των ορθών σχέσεων μεταξύ παιδείας, θρησκείας και πολιτικής

(*Αυτόθι*, σ. 91)

... [Αυτή η] προετοιμασία του ανθρώπου για να γίνει πολίτης του Βασιλείου του Θεού ... πρέπει να είναι το καθήκον της ανώτερης εκπαίδευσης που θα δίνει σκοπό και σημασία σ' όσα έχουν γίνει. Αν αυτό σας φαίνεται ιδεαλιστικό κι αδύνατο, επιτρέψτε μου να σας διαβεβαιώσω ότι απ' τη στιγμή που η Υδροχόικη Εποχή θα είναι σε πλήρη άνθιση, αυτός θα είναι ο σίγουρος κι αναγνωρισμένος σκοπός των εκπαιδευτών της εποχής.

(*Αυτόθι*, σ. 49)

Η εκπαίδευση έχει τρεις κύριους αντικειμενικούς σκοπούς, απ' τη σκοπιά της ανθρώπινης ανάπτυξης:

Πρώτο, όπως έχει γίνει αντιληπτό από πολλούς, πρέπει να κάνει τον άνθρωπο ένα νοήμονα πολίτη, ένα συνετό γονιό και μια ελεγχόμενη προσωπικότητα: πρέπει να τον κάνει ικανό να παίζει το ρόλο του στην εργασία του κόσμου και να τον μάθει να ζει ειρηνικά και αρωγά και αρμονικά με τους γείτονές του.

Δεύτερο, πρέπει να τον κάνει ικανό να γεφυρώσει το χάσμα μεταξύ των διαφόρων όψεων της δικής του νοητικής φύσης κι εδώ βρίσκεται η κύρια έμφαση ...

Τρίτο, το χάσμα μεταξύ του κατώτερου νου και της ψυχής πρέπει να γεφυρωθεί κι αρκετά περίεργα η ανθρωπότητα πάντοτε το αναγνώριζε και μιλούσε για “επίτευξη ενότητας” ή “πραγμάτωση ενοποίησης” ή “απόκτηση ευθυγράμμισης”. Όλα αυτά είναι απόπειρες να εκφράσουμε αυτή την ενορατικά αντιληπτή αλήθεια.

(*Αυτόθι*, σσ. 4-5)

Μία από τις κύριες δυσκολίες που θα χρειαστεί να αντιμετωπίσουμε είναι ότι η σύγχρονη εκπαίδευση ανά τον κόσμο επιδιώκει να μας καταστήσει απλούς τεχνίτες... Συνεπώς, η λειτουργία της εκπαίδευσης δεν είναι μόνο να μας προετοιμάσει ώστε να περάσουμε με επιτυχία κάποιες εξετάσεις, αλλά να μας βοηθήσει να κατανοήσουμε συνολικά το πρόβλημα της διαβίωσης – στο οποίο περιλαμβάνεται το σεξ, το να κερδίζουμε τα προς το ζην, να νοιαζόμαστε για τη Γη, να επιδεικνύουμε σοβαρότητα, να μοιραζόμαστε τη χαρά και το γέλιο και παρόλα αυτά να γνωρίζουμε πώς να σκεφτόμαστε με ευρύτητα και βάθος. Εντούτοις, το *πρωταρχικό* μας πρόβλημα είναι να βρούμε για λογαριασμό μας ποιά η Αλήθεια ή η Πραγματικότητα – γιατί αυτό είναι το καθαυτό θεμέλιο της ζωής μας... Αυτή η αναζήτηση της Πραγματικότητας είναι η μόνη αληθινή εκπαίδευση.

Κρισναμούρτι, *This Matter of Culture*

Οι Εκπαιδευτικοί και οι Στάσεις Τους

Η ανάπτυξη ανοιχτών, δημοκρατικών τρόπων ύπαρξης είναι ουσιαστικά το πρόβλημα της εγκατάλειψης της αυταρχικής χρήσης της εξουσίας και της παροχής λειτουργικών εναλλακτικών λύσεων. Αυτό είναι ένα πρόβλημα που πρέπει να αντιμετωπίσουν όλα τα άτομα και όλα τα ιδρύματα που υποτίθεται ότι διδάσκουν.

R. Kohl, *The Open Classroom*

Εκείνοι που ανήκουν στην ακτίνα της διδασκαλίας θα μάθουν να διδάσκουν καθώς θα διδάσκουν. Δεν υπάρχει πιο ασφαλής μέθοδος, αρκεί να συνοδεύεται από μια βαθιά αγάπη, προσωπική και ταυτόχρονα απρόσωπη, για εκείνους που πρόκειται να διδαχθούν. Πέρα από οτιδήποτε άλλο θα ήθελα να σας εντυπώσω τη σφραγίδα του ομαδικού πνεύματος, γιατί αυτή είναι η πρώτη έκφραση της αληθινής αγάπης. Θα ήθελα να θέσω δ1α κύρια ενδιαφέροντά του. Αυτή η έρευνα εδραιώνει μια υποκειμενική επικοινωνία με το παιδί που είναι πολύ πιο δυναμική στα αποτελέσματά της απ' ό,τι θα ήταν μια πολύμηνη εντατική χρήση λέξεων στην προσπάθεια για τη μεταβίβαση κάποιας ιδέας.

(*Εκπαίδευση στη Νέα Εποχή*, σσ. 13-14)

Ο εκπαιδευτής του μέλλοντος θα ... ασχολείται κυρίως με την όψη του νου κι όχι με την επιβολή τόσης πολλής πληροφοριακής οργανωμένης γνώσης αναφορικά με τη φαινομενική ύπαρξη, όσης η μνήμη του παιδιού είναι ικανή ν' απορροφήσει. Πώς μπορώ να σας απεικονίσω αυτή τη διαφορετική στάση με την πιο απλή μορφή; Ίσως υποδεικνύοντας ότι, ενώ σήμερα οι γονείς και οι κηδεμόνες του παιδιού ξοδεύουν πολύ απ' το χρόνο τους απαντώντας ή υπεκφεύγοντας ερωτήσεις που τους έχουν τεθεί απ' την αφυπνιζόμενη συνείδηση του παιδιού, θα έρθει ο καιρός που η κατάσταση θ' αντιστραφεί. Οι γονείς θα ικανοποιούν αδιάκοπα τις απαιτήσεις της αναδυόμενης νοημοσύνης του παιδιού ρωτώντας πάντοτε το παιδί: Γιατί; Γιατί το ρωτάς αυτό; Γιατί είναι έτσι; – ρίχνοντας έτσι πάντοτε στο παιδί την ευθύνη για την απάντηση των ερωτήσεων, ενσταλάζοντας όμως ταυτόχρονα στο νου του παιδιού την αμυδρή λύση της ερώτησης.

Αυτή η διαδικασία θ' αρχίζει στον πέμπτο χρόνο της ζωής του παιδιού· η ερευνητική νοημοσύνη (που είναι το ίδιο το παιδί) θα κατευθύνεται πάντοτε απ' το δάσκαλο στην κατάσταση της *εσωστρεφούς* έρευνας κι όχι σε μια εξωτερική απαίτηση για απάντηση που μπορεί ν' απομνημονευθεί και στηρίζεται πάνω στην αυθεντία του γηραιότερου.

(*Αυτόθι*, σ. 25)

... Η κύρια λειτουργία όλων των εκπαιδευτών είναι διπλή:

1. Να γυμνάσουν τον εγκέφαλο ν' ανταποκρίνεται με νοημοσύνη σε εντυπώσεις που φτάνουν σ' αυτόν ... μεταφέροντας έτσι πληροφορίες για τον απτό εξωτερικό κόσμο.
2. Να γυμνάσουν το νου ώστε να μπορεί να εκπληρώνει τρία καθήκοντα:
 - α. Ν' ασχολείται με νοημοσύνη με τις πληροφορίες που του αναμεταδίδονται απ' τον εγκέφαλο.
 - β. Να δημιουργεί σκεπτομορφές σε ανταπόκριση *ώσεων* που πηγάζουν απ' το φυσικό πεδίο· *συναισθηματικών αντιδράσεων ...* του κόσμου της σκέψης.
 - γ. Να προσανατολίζεται προς τον υποκειμενικό πνευματικό εαυτό, έτσι ώστε από μια κατάσταση δυνητικότητας ο εαυτός να προβάλλει σε μια δραστήρια διακυβέρνηση.

(*Αυτόθι*, σσ. 7-8)

Κάθε άτομο σε μια σχολική κοινότητα θα πρέπει να έχει την ευκαιρία να συνεχίσει την ανάπτυξη

των μοναδικών του ποιοτήτων κατά έναν οργανωμένο (συστηματικό) τρόπο. Επομένως, πρέπει να είναι σαφές στους διευθύνοντες, κι επίσης στους δασκάλους και τους μαθητές, ότι η ατομικότητα απαιτείται για απολύτως καθορισμένους και συνεκτικούς σκοπούς – και όχι σε ότι αφορά την ομοιομορφία προγράμματος.

Ruth Lofgren, Ph.D, *What Makes a 'Good' School*, Educational Horizons

Ζ. Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΗΜΕΡΑ

Προβλήματα στην Ανάπτυξη της Νέας Εκπαίδευσης

Όλο το έργο που επιτελείται τώρα είναι σαφώς μεταβατικό έργο κι επομένως είναι εξαιρετικά δύσκολο. Συνεπάγεται μια γεφυρωτική διαδικασία ανάμεσα στο παλιό και το νέο και θα παρουσίαζε σχεδόν αξεπέραστες δυσκολίες, αν δε συνέβαινε οι δύο ερχόμενες γενιές να φέρουν εκείνους τους τύπους των εγώ που είναι ικανά ν' αντιμετωπίσουν το πρόβλημα. Πάνω σ' αυτό το γεγονός πρέπει να στηριχθείτε μ' εμπιστοσύνη όλοι εσείς που ασχολείσθε με το εκπαιδευτικό σύστημα και την εκπαιδευτική κατάσταση και που ήρθατε σε σύγχυση από το παρουσιαζόμενο όραμα και το καθήκον της προσέγγισης των προσφιλών δυνατοτήτων. Η καθαρή σκέψη, η πολλή αγάπη και μια αίσθηση αληθινού συμβιβασμού (προσέξτε αυτή τη φράση) θα χρησιμεύσουν πολύ στο να θέσουν τα αναγκαία θεμέλια και να κρατήσουν ολόνοιχτη την πόρτα του μέλλοντος.

(*Εκπαίδευση στη Νέα Εποχή*, σσ. 91-92)

Η δυσκολία με την πλειονότητα των προηγούμενων προσπαθειών να επιβάλουν κάποια μορφή εκπαίδευσης της νέας εποχής πάνω στο σύγχρονο παιδί, είχε διπλή φύση:

Πρώτο, δεν υπήρξε κανείς συμβιβασμός μεταξύ της τωρινής μορφής εκπαίδευσης και του επιθυμητού ιδεώδους ...

Δεύτερο, οι νέες μέθοδοι μπορούν να δοκιμασθούν με επιτυχία μόνο διαμέσου προσεκτικά επιλεγμένων παιδιών ... Η επιβολή των μεθόδων εκπαίδευσης της νέας εποχής σ' ένα παιδί που είναι βασικά Ατλάντειο ή πρώιμο Άρειο στη συνείδησή του, αποτελεί άκαρπη προσπάθεια και πολύ λίγη βοήθεια μπορεί πραγματικά να του προσφέρει ...

Η ερώτηση που προβάλλει εδώ είναι: Πώς μπορούν άραγε τέτοιες μέθοδοι να εφαρμοστούν χωρίς η όλη διαδικασία να μοιάζει τόσο πολύ με εργαστηριακό πείραμα, όπου το παιδί θα θεωρείται σαν πειραματόζωο – ή σαν δείγμα παιδιού;

Έχω προτείνει να ξαναγραφούν τα σχολικά βιβλία με όρους ορθών ανθρώπινων σχέσεων ... Έχω επίσης υποδείξει ορισμένες βασικές ιδέες που πρέπει αμέσως να τις ενστερνιστούμε: τη μοναδική αξία του ατόμου [και] την ομορφιά της ανθρωπότητας ... έχω τονίσει την αμεσότητα της ερχόμενης πνευματικής αναγέννησης. Σ' όλα αυτά θα ήθελα να προσθέσω ότι ένας από τους άμεσους εκπαιδευτικούς αντικειμενικούς μας σκοπούς πρέπει να είναι η απάλειψη του ανταγωνιστικού πνεύματος και η αντικατάστασή του με τη συνεργατική συνείδηση ...

Σήμερα το μέσο παιδί για τα πρώτα πέντε ή έξι χρόνια της ζωής του είναι θύμα της άγνοιας ή του εγωισμού ή της έλλειψης ενδιαφέροντος των γονιών του ... Στο σχολείο είναι συχνά στη φροντίδα κάποιου νεαρού, ανίδεου αν και καλοπροαίρετου ατόμου που έχει το καθήκον να του διδάξει τα στοιχεία του πολιτισμού – μια κάποια επιπόλαιη στάση και συμπεριφορά... μια ικανότητα να διαβάξει, να γράφει και να υπολογίζει και μια επιπόλαιη γνώση ... ιστορίας και γεωγραφίας ...

Όμως τότε το κακό έχει γίνει ... Έχει επιτευχθεί πια ένας προσανατολισμός ... που είναι επιπόλαιος ... Το αληθινό άτομο ... στράφηκε κατά συνέπεια προς τα μέσα ... Προσθέστε σ' αυτά μια πολλαπλότητα παρεξηγήσεων ... [και] μικρές καταστροφές στις σχέσεις με τους άλλους και γίνεται ολοφάνερο ότι η πλειονότητα των παιδιών ξεκινά από μια σφαλερή αφετηρία κι αρχίζει να ζει κατά βάση μειονεκτικά. (Αυτόθι, σσ. 72-75)

Το απλό γεγονός της αλλαγής της οργάνωσης δεν θα αντιμετωπίσει από μόνο του αυτά τα προβλήματα, αλλά μπορεί να καταστήσει διαθέσιμες τις ενέργειες εκείνων των νεότερων δασκάλων που μπορούν να δουν και να κατανοήσουν εκείνο που συμβαίνει και είναι διατεθειμένοι να κάνουν κάτι γι' αυτό εάν κάποιος τους παρέχει την ευκαιρία...

Εάν συνεχίσουμε να πιέζουμε τα παιδιά μας στα σχολεία, και στη συνέχεια τους προσφέρουμε μαθήματα στερημένα φαντασίας, άγονες αίθουσες διδασκαλίας, πεινχρές εγκαταστάσεις και στείρα γεγονότα από βιβλία, ό,τι θα περιμένουμε είναι να εγκαταλείψουν... Εάν καταφέρουμε να τους δώσουμε κάτι καλύτερο, όπως κάνουν αρκετοί ικανοί δάσκαλοι, και στη συνέχεια αθετήσουμε την υπόσχεση καθώς μεγαλώνουν, αρνούμενοι σ' αυτούς την ευκαιρία να είναι άνθρωποι, μπορούμε να είμαστε βέβαιοι ότι θα διεκδικήσουν την ανθρώπινη υπόστασή τους με τρόπους οδυνηρούς και με παρηγορητικές ψευδαισθήσεις ενηλίκων... Το μόνο ερώτημα (για το μέλλον) είναι κατά πόσον η εκπαίδευση θα είναι επωφελής ή καταστροφική.

John McLaren, *What Schooling?*, The Australian (10/68)

Το διάβασμα έχει σχέση με το ντύσιμο των ιδεών σε μορφή και σχετίζεται με το πρώτο βήμα της δημιουργικής διαδικασίας ... Το διάβασμα ασχολείται ουσιαστικά με την αντίληψη μιας ντυμένης ιδέας κάποιου είδους ... Ο οραματισμός θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι ασχολείται με τα ανώτερα επίπεδα του νοητικού πεδίου, όπου η ιδέα γίνεται αισθητή και ορατή.

Το γράψιμο συμβολίζει τη μέθοδο με την οποία επιτελείται η διαδικασία [δημιουργική διαδικασία], αλλά είναι φυσικά πολύ πιο προσωπική στα όσα συνεπάγεται ... Το γράψιμο αφορά αρκετά περίεργα τη συνειδητή αυτοσυσχέτιση του ατόμου με τις ιδέες και η από μέρους του χρήση των λέξεων στο γράψιμο αποτελεί μέτρο της κατανόησής του των καθολικών αυτών ιδεών ... Το γράψιμο έχει μια πιο σαφή σχέση με τα συγκεκριμένα επίπεδα του νοητικού πεδίου και με την ικανότητα του ανθρώπου να μεταφέρει και να εκφράζει με το δικό του ιδιαίτερο τρόπο αυτές τις ιδέες που οραματίστηκε...

Η αριθμητική ... σχετίζεται επίσης με τη δημιουργική διαδικασία και αφορά τη δημιουργία εκείνων των μορφών στο φυσικό πεδίο ... Η αριθμητική έχει μια σαφή σχέση με ... την ανάδυση της ιδέας σε κάποια ανάλογη μορφή στο φυσικό πεδίο ... Με την οικειοποίηση από μέρους της ιδέας τόσης ενέργειας όσης χρειάζεται για να γίνει αποτελεσματική ή "πρόδηλη" (μιλώντας εσωτερικά) ...

Από μια άλλη σκοπιά ο άνθρωπος διαβάζει το πεπρωμένο του στους ουρανοίς και καταγράφει αυτό το πεπρωμένο στη ζωή του πάνω στη γη· ανάγει συνειδητά ή ασυνείδητα την ιδέα της ψυχής του σε πρότυπα και κατάλληλη μορφή, ώστε κάθε ζωή να προσθέτει, ν' αφαιρεί και να πολλαπλασιάζει, ωστόσο το άθροισμα των εμπειριών της ψυχής να συμπληρωθεί.

(*Εκπαίδευση στη Νέα Εποχή*, σσ. 15-16, προσαρμοσμένο)

Γεφυρώνοντας τα Εκπαιδευτικά Κενά

Το πόσο απέχουμε από αυτόν τον στόχο (του ανθρώπου ως ενότητα) φαίνεται στην ανεπάρκεια της εκπαιδευτικής μας κατάστασης σε σχέση με αυτήν την ιδέα. Με λίγες εξαιρέσεις, τα θεσμικά όργανα για την παγκόσμια τάξη επαινούν, διαδίδουν και προφητεύουν τον στόχο, αλλά δεν μας δίνουν την δραστική εκκίνηση με την οποία θα μπορούσαμε να μελετήσουμε και να μάθουμε τα μέσα ώστε να φτάσουμε εκεί. Ορισμένα βιβλία αναφέρονται στην ανθρωπότητα ως την πρωταρχική αξία προς την οποία πρέπει να υποβιβαστούν όλες οι άλλες αξίες για να επιτευχθεί η παγκόσμια τάξη. Ωστόσο, λίγα από αυτά ασχολούνται με συγκεκριμένες πρακτικές διαδικασίες και προγράμματα. Ακόμη λιγότερα προτείνουν ότι πρέπει να στείλουμε τα πρότυπα σκέψης μας ξανά στο σχολείο για να μάθουμε την αλφαβήτα της ανθρώπινης επίγνωσης.

Πόσο απέχει από την πραγματικότητα η ιδέα της ανθρωπότητας ακόμη και στο νου των μελετητών που έχουν λάβει εκπαίδευση και εξειδίκευση στην αναλυτική διαδικασία, αποδεικνύεται στο γεγονός ενός πλήθους συνεδρίων που ασχολούνται με την έννοια της ανθρωπότητας. Με λίγες εξαιρέσεις, οι συμμετέχοντες δεν ήταν προετοιμασμένοι να συσχετίσουν τους αντίστοιχους τομείς τους με αυτήν την ιδέα καθ' οιαδήποτε ουσιαστική έννοια. Αντ' αυτού, επέμεναν να συζητούν τις γνωστές πτυχές του ιδιαίτερου κλάδου τους, με την άποψη ότι η ανθρωπότητα έχει πολύ δρόμο ακόμη μπροστά της. Χρειάστη-

καν μια ή δύο συνεδρίες για να εκπαιδεύσουν το νου τους πάνω στην ιδέα της ανθρωπότητας. Σε κάθε περίπτωση, αληθεύει ίσως ότι κανένας από τους κύριους επιστημονικούς κλάδους δεν φτάνει στο εύρος της ανθρωπότητας – με την έννοια ότι κανένας τους δεν έχει αναπτύξει την έννοια της ανθρωπότητας σε σημείο ώστε να μπορεί να χρησιμεύσει ως κύριος παράγοντας στον προσανατολισμό και την περαιτέρω ανάπτυξη του σχετικού κλάδου.

Κυρίως, τα πανεπιστήμια μας τονίζουν την αξία της εξειδίκευσης και της τμηματοποίησης σε τέτοιο βαθμό που τα μέλη ενός κλάδου δυσκολεύονται να επικοινωνήσουν με αυτά ενός άλλου. Γενικά, η ιδέα της ανθρωπότητας, η οποία είναι μια ιδέα της σύνθεσης, δεν γίνεται εύκολα αποδεκτή στα περισσότερα πανεπιστήμια.

Η εικόνα της διδασκαλίας στα γυμνάσια κάθε άλλο παρά ενθαρρυντική είναι. Σε πολλές περιπτώσεις, το πρόγραμμα των κοινωνικών σπουδών δίνει μικρή προσοχή στις νέες διαστάσεις της παγκόσμιας αλληλεξάρτησης, πόσο μάλλον στην ιδέα της ανθρωπότητας. Πολύ συχνά, η διδασκαλία βασίζεται σε έναν δεσπόζοντα εθνοκεντρικό προσανατολισμό, που κυρίως αντανάκλα τις κοντόφθαλμες και τμηματικές τάσεις. Απέχει πραγματικά πολύ μακριά από τις ποιότητες της αγάπης και της ανοχής που τονίζουν τόσες πολλές φιλοσοφίες και θρησκείες.

Ως αποτέλεσμα αυτών και άλλων συνθηκών, δεν υπάρχει στα εκπαιδευτικά μας ιδρύματα κανένα πρόγραμμα σπουδών σχετικά με την ιδέα ότι η ανθρωπότητα αποτελεί την συνολική ιδέα και την πρωταρχική αξία για την επιβίωση του πολιτισμού: δεν υπάρχει σχέδιο για πρότυπα σκέψης με τα οποία μπορούμε να αποκτήσουμε τη συνήθεια να σκεπτόμαστε ρεαλιστικά όσον αφορά την ανθρωπότητα και να κοιτάζουμε τους λαούς και τους ηγέτες τους, τους πολιτισμούς και τους θεσμούς τους από την άποψη του ενδιαφέροντος της ανθρωπότητας.

Gerhard Hirschfeld, Exec. Director: Council for the Study of Mankind (1963)

Οι εκπαιδευτές ... πρέπει να έχουν υπόψη τους τρία πράγματα στη διάρκεια της τωρινής μεταβατικής περιόδου:

1. Ν' αναπροσανατολίσουν τη γνώση, την όψη της συνείδησης ή την αίσθηση της επίγνωσης του παιδιού με τέτοιο τρόπο, ώστε να αντιλαμβάνεται από τη νηπιακή ηλικία ότι όλα όσα διδάχθηκε ή διδάσκεται αποβλέπουν περισσότερο στο καλό των άλλων παρά στο δικό του. Θα γυμνάζεται λοιπόν ώστε να κοιτάζει οπωσδήποτε μπροστά. Πληροφορίες για την περασμένη ιστορία της φυλής θα του δίνονται απ' τη σκοπιά της φυλετικής ανάπτυξης στη συνείδηση ... Καθώς το παρελθόν στο νου του παιδιού θα σχετίζεται με το παρόν, θα αναπτύσσεται η ικανότητα να συσχετίζει, να ενοποιεί και να γεφυρώνει τις διάφορες όψεις της ζωής του και σε ποικίλα πεδία.
2. Να του διδάξουν ότι η ζωή που νιώθει να πάλλεται στις φλέβες του δεν είναι παρά μόνο ένα μικρό μέρος της συνολικής ζωής που πάλλεται σ' όλες τις μορφές, σ' όλα τα βασίλεια της φύσης, σ' όλους τους πλανήτες και στο ηλιακό σύστημα. Θα μάθει ότι τη μοιράζεται με όλα όσα υπάρχουν κι ότι συνεπώς μια αληθινή "Αδελφότητα αίματος" βρίσκεται παντού. Συνεπώς απ' το ξεκίνημα κιόλας της ζωής του μπορεί να διδαχθεί τη *σχέση* και το μικρό παιδί θα τείνει να την αναγνωρίσει γρηγορότερα απ' ό,τι ο μέσος ενήλικας που έχει εκπαιδευθεί με τις μεθόδους και τις στάσεις της παλιάς εποχής. Όταν οι δύο αυτές αντιλήψεις – η υπευθυνότητα και η σχέση – ενσταλαχθούν στο παιδί από τη βρεφική ηλικία, τότε ο τρίτος αντικειμενικός σκοπός της νέας εκπαίδευσης θα επέλθει με μεγαλύτερη ευκολία.
3. Η ενοποίηση στη συνείδηση του παλμού της ζωής και της παρόρμησης για γνώση θα οδηγήσει τελικά σε μια προσχεδιασμένη δραστηριότητα. Η προσχεδιασμένη αυτή δραστηριότητα θα συνιστά υπηρεσία κι αυτή με τη σειρά της θα επιτελεί τρία πράγματα ...:
 - α. Θα χρησιμεύσει σαν κατευθυντήριος πράκτορας από τα πρώτα χρόνια, υποδεικνύοντας τελικά το επάγγελμα και την ασχολία και βοηθώντας έτσι στην εκλογή μιας σταδιοδρομίας.

- β. Θ' ανασύρει ό,τι καλύτερο υπάρχει μέσα στο παιδί και θα το κάνει ένα μαγνητικό ακτινοβόλο κέντρο στον τόπο όπου βρίσκεται. Θα το καταστήσει ικανό να έλκει κοντά του εκείνους που μπορούν να το βοηθήσουν ή να τους βοηθήσει, εκείνους που μπορούν να το υπηρετήσουν και να τους υπηρετήσει καλύτερα.
- γ. Θα το κάνει συνεπώς οριστικά *δημιουργικό* κι έτσι θα του επιτρέψει να γνέσει εκείνο το νήμα ενέργειας που, όταν προστεθεί στο νήμα της ζωής και στο νήμα της συνείδησης, θα συνδέσει την κεφαλή, την καρδιά και το λαιμό σ' ένα ενοποιημένο και λειτουργικό όργανο.

Η ικανοποίηση των τριών προαναφερθέντων απαιτήσεων θα είναι το πρωταρχικό βήμα (σε φυλετική κλίμακα) για τη δόμηση της ανταγκάρανα ή της γέφυρας μεταξύ:

1. Των ποικίλων όψεων της μορφικής φύσης.
2. Της προσωπικότητας και της ψυχής.
3. Του ανθρώπου και των άλλων ανθρώπινων όντων.
4. Του ανθρώπου σαν ένα μέλος της ανθρώπινης οικογένειας και του κόσμου που τον περιβάλλει.

Θα προσέξατε απ' αυτό ότι η εκπαίδευση θα έπρεπε βασικά να ασχολείται με σχέσεις και αλληλεξαρτήσεις, με τη γεφύρωση ή τη θεραπεία των χασμάτων και συνεπώς με την αποκατάσταση της ενότητας ή της σύνθεσης. Η εδραίωση της Επιστήμης των Ορθών Σχέσεων είναι το επόμενο άμεσο βήμα στη νοητική ανέλιξη της φυλής. Είναι η κύρια δραστηριότητα της νέας εκπαίδευσης.

(*Εκπαίδευση στη Νέα Εποχή*, σσ.92-94)

Βήματα Προόδου

... Αν η εκπαίδευση σημαίνει κάτι κι αν πρόκειται να μελετήσουμε τους τρόπους με τους οποίους η εκπαίδευση πρέπει να εφαρμοσθεί για να επιφέρει αυτή τη γεφύρωση και τη σύνθεση, είναι ουσιώδες ... να συλλάβουμε τα εξής γεγονότα:

1. Η νέα εκπαίδευση θα ασχοληθεί κυρίως με την επιστημονική και συνειδητή γεφύρωση μεταξύ των διαφόρων όψεων του ανθρώπινου όντος, δημιουργώντας έτσι συντονισμό και σύνθεση και μια μεγαλύτερη διεύρυνση της συνείδησης μέσω της εδραίωσης ορθών γραμμών ενέργειας.
2. Καθήκον της νέας εκπαίδευσης είναι λοιπόν ο συντονισμός της προσωπικότητας, που θα επιφέρει τελικά την ενοποίησή της με την ψυχή.
3. Η νέα εκπαίδευση θα ασχοληθεί, θα αναλύσει και θα επεξηγήσει τους νόμους της σκέψης, γιατί ο νους θα θεωρείται σαν σύνδεσμος μεταξύ της ψυχής και του εγκεφάλου. Αυτοί οι νόμοι είναι τα μέσα δια των οποίων:
 - α. Οι ιδέες ενορώνται.
 - β. Τα ιδανικά διακηρύσσονται.
 - γ. Οι νοητικές έννοιες ή σκεπτομορφές δομούνται και τον κατάλληλο καιρό κάνουν την τηλεπαθητική κρούση τους πάνω στις διάνοιες των ανθρώπων.
4. Η νέα εκπαίδευση θα οργανώσει και θ' αναπτύξει τον κατώτερο συγκεκριμένο νου.
5. Θα διδάξει το ανθρώπινο ον να σκέφτεται απ' το παγκόσμιο στο μερικό, καθώς και ν' αναλαμβάνει την ανάλυση του μερικού. Θα υπάρξει συνεπώς στα σχολεία του μέλλοντος λιγότερη έμφαση πάνω στην εξάσκηση της μνήμης. Το ενδιαφέρον θα βοηθήσει εξαιρετικά τη θέληση γι' ανάμνηση.
6. Η νέα εκπαίδευση θα κάνει τον άνθρωπο έναν καλό πολίτη, αναπτύσσοντας τις λογικές όψεις της συνείδησης και της ζωής του, διδάσκοντάς τον να χρησιμοποιεί τον κληρονομημένο, αποκτημένο και προικισμένο εξοπλισμό του για να εκδηλώνει την κοινωνική συνείδηση και στάση.

7. Πάνω από καθετί άλλο οι εκπαιδευτές της νέας εποχής θα αναλάβουν να διδάξουν στον άνθρωπο την επιστήμη της ενοποίησης των τριών όψεων του εαυτού του, που καλύπτονται απ' το γενικό τίτλο των νοητικών όψεων:
 - α. Ο κατώτερος συγκεκριμένος νους.
 - β. Ο Υιός του Νου, η Ψυχή, ο Εαυτός.
 - γ. Ο ανώτερος, αφηρημένος ή ενορατικός νους.
ή
 - α. Ο δεκτικός νους ή κοινή λογική.
 - β. Ο ατομικοποιημένος νους.
 - γ. Ο διαφωτιστικός νους.
8. Οι εκπαιδευτές της νέας εποχής θ' ασχοληθούν με τις διαδικασίες ή τις μεθόδους που πρέπει να εφαρμοσθούν για να γεφυρωθούν τα χάσματα στη συνείδηση μεταξύ των διαφόρων όψεων. Έτσι η Επιστήμη της Ανταγκάρανα θα έρθει οριστικά στην προσοχή του κοινού.
9. Μια επέκταση αυτής της έννοιας της γεφύρωσης θ' αναπτυχθεί ώστε να περιλάβει όχι μόνο την εσωτερική ιστορία του ανθρώπου, αλλά και τη γεφύρωση μεταξύ αυτού και των συνανθρώπων του σ' όλα τα επίπεδα.
10. Θα συμπεριλάβει επίσης την εκγύμναση του ανθρώπινου μηχανισμού για ν' ανταποκρίνεται στις ζωικές κρούσεις και στην ψυχή. Αυτή η ψυχή είναι ουσιαστικά νοημοσύνη που χρησιμοποιείται ζωτικά σε κάθε πεδίο. Λειτουργεί σαν διακριτικός νους στο νοητικό πεδίο, σαν ευαίσθητη συνείδηση στο συναισθηματικό πεδίο και σαν ενεργός συμμετέχων στη φυσική ζωή. Η νοήμων αυτή δραστηριότητα χρησιμοποιείται πάντοτε απ' την άποψη της σοφίας ...

Η σύγχρονη εκπαίδευση αρχίζει να δίνει κάποια προσοχή στη φύση του νου και στους νόμους της σκέψης. Οφείλουμε πολλά στην ψυχολογία και στη φιλοσοφία γι' αυτό. Υπάρχει επίσης ένα αυξανόμενο ενδιαφέρον για την Επιστήμη της Ενδοκρινολογίας σαν ένα υλικό μέσον για επίτευξη αλλαγών, συνήθως στα ατελή και καθυστερημένα παιδιά. Ωστόσο μέχρις ότου οι σύγχρονοι εκπαιδευτές αρχίσουν να παραδέχονται την πιθανότητα ότι υπάρχουν κεντρικές μονάδες στον άνθρωπο, που κρύβονται πίσω απ' τον απτό και ορατό μηχανισμό και παραδεχθούν επίσης την πιθανότητα ενός κεντρικού σταθμού ενέργειας πίσω απ' το νου, η πρόοδος στην εκπαίδευση θα παραμείνει σε σχετική στασιμότητα: το παιδί δε θα παίρνει την αρχική εκγύμναση και τις θεμελιώδεις ιδέες που θα το καταστήσουν ικανό να γίνει ένα αυτοκατευθυνόμενο, νοήμον ανθρώπινο ον.

(Αυτόθι, σσ. 34-37)

Υπάρχουν τρία άμεσα βήματα μπροστά στα εκπαιδευτικά συστήματα του κόσμου Αυτά τα τρία ... βήματα είναι:

1. Η ανάπτυξη επαρκέστερων μέσων κατανόησης και μελέτης του ανθρώπινου όντος. Αυτή θα γίνει κατορθωτή με τρεις τρόπους:
 - α. Με την αύξηση και την ανάπτυξη της Επιστήμης της Ψυχολογίας ...
 - β. Με την αύξηση και την ανάπτυξη της Επιστήμης των Επτά Ακτίων ...
 - γ. Με την αποδοχή της Διδασκαλίας για τη Σύσταση του Ανθρώπου που δίνεται από τους εσωτεριστές ...
2. Η αναγνώριση των δεδομένων της Εσωτερικής Αστρολογίας ...
3. Η παραδοχή του γεγονότος του *Νόμου της Επαναγέννησης* σαν μιας διέπουσας φυσικής διαδικασίας ...
Μόνο με την επίδειξη του πλεονεκτήματος των παραπάνω μεθόδων μελέτης κι εκγύμνασης των παι-

διών θα πειστούν οι εθνικές εκπαιδευτικές αρχές για το φως που μπορούν να ρίξουν πάνω στο πρόβλημα αυτοί οι τρόποι προσέγγισης του λεπτεπίλεπτου έργου της προσαρμογής του ανθρώπινου όντος στη ζωή. Την ίδια στιγμή είναι ουσιώδες να διατηρήσουν τα σχολεία και τα κολλέγια αυτά όσο μπορούν μεγαλύτερο μέρος απ' το συνηθισμένο απαιτούμενο μαθητικό πρόγραμμα, ώστε να μπορούν να επιδεικνύουν την επάρκειά τους συγκρινόμενα με άλλα αναγνωρισμένα εκπαιδευτικά συστήματα.

(Αυτόθι, σσ. 69-72)

Η. ΑΝΕΛΙΞΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Η Διαδικασία της Ανέλιξης

Μια ιδιαίτερη ενσάρκωση δεν είναι ένα μεμονωμένο γεγονός στη ζωή της ψυχής, αλλά είναι μέρος και όψη μιας σειράς εμπειριών που αποσκοπούν να οδηγήσουν σ' ένα σαφή και συγκεκριμένο στόχο – το στόχο της ελεύθερης εκλογής και της εσκεμμένης επιστροφής από την ύλη στο πνεύμα και της τελικής απελευθέρωσης.

(*Εσωτερική Θεραπευτική*, σ. 259)

Υπάρχουν άραγε συγκεκριμένα είδη δραστηριοτήτων που μεταβάλλονται με τα χρόνια της ανάπτυξης και βασίζονται στις φάσεις της διαδικασίας ανάπτυξης του ατόμου και συντελούν στην καλύτερη ολική του ανάπτυξη; ...

... Οι επταετείς κύκλοι έχουν τη θέση τους, η διαίρεση τείνει να χρησιμοποιείται παραπάνω απ' όσο πρέπει. Θα πρότεινα επίσης δεκαετείς κύκλους ανάπτυξης, διαιρούμενους σε δύο μέρη: επτά χρόνια μάθησης και τρία εφαρμογής.

Στα πρώτα δέκα χρόνια της ζωής του το παιδί θα διδάσκεται ν' ασχολείται με νοημοσύνη με τις πληροφορίες που φτάνουν στον εγκέφαλό του μέσω των πέντε αισθήσεων. Η παρατηρητικότητα, η γρήγορη ανταπόκριση κι ο φυσικός συντονισμός σαν αποτέλεσμα πρόθεσης πρέπει να τονιστούν. Το παιδί πρέπει να διδαχθεί να ακούει και να βλέπει, να κάνει επαφές και να χρησιμοποιεί την κρίση· και τα δάχτυλά του πρέπει τότε ν' ανταποκρίνονται σε δημιουργικές παρορμήσεις για να φτιάχνει και να παράγει αυτό που βλέπει και ακούει. Έτσι θέτονται τα στοιχεία για τις καλές τέχνες και τη χειροτεχνία, για τη ζωγραφική και τη μουσική.

Στα επόμενα δέκα χρόνια ο νους θα γυμνάζεται οριστικά για να κυριαρχήσει. Το παιδί θα διδάσκεται να εκλογικεύει τις συναισθηματικές κι επιθυμητικές παρορμήσεις του και να διακρίνει το σωστό απ' το λαθεμένο, το επιθυμητό από το ανεπιθύμητο και το ουσιώδες από το επουσιώδες. Αυτά μπορεί να τα διδαχθεί μέσω της ιστορίας και της διανοητικής εκγύμνασης που ο κύκλος της ζωής του κάνει υποχρεωτική σύμφωνα με τους νόμους της χώρας στην οποία ζει. Έτσι εδραιώνεται μια αίσθηση αξιών κι ορθών μέτρων. Θα διδάσκεται τη διάκριση ανάμεσα στην άσκηση της μνήμης και τη σκέψη· ανάμεσα σε σύνολα γεγονότων εξακριβωμένα από στοχαστές και καταχωρημένα σε βιβλία και την εφαρμογή τους σε γεγονότα της αντικειμενικής ύπαρξης μαζί με (κι εδώ διατυπώνεται μια σκέψη αληθινής σπουδαιότητας) το υποκειμενικό τους αίτιο και τη σχέση τους με τον κόσμο της πραγματικότητας, του οποίου ο φαινομενικός κόσμος δεν είναι παρά σύμβολο.

Στην ηλικία των δεκαεπτά η μελέτη της ψυχολογίας θα προστίθεται στην υπόλοιπη σειρά μαθημάτων και θα ερευνάται η φύση της ψυχής και η σχέση της με την Παγκόσμια Ψυχή. Ο διαλογισμός πάνω σε κατάλληλες γραμμές θα είναι μέρος των μαθημάτων ... ωστόσο τα θρησκευτικά συνεπακόλουθα του διαλογισμού είναι άχρηστα ... Αυτό μπορεί να διδαχθεί μέσω της βαθιάς σκέψης πάνω σε οποιοδήποτε θέμα – μαθηματικά, βιολογία κ.ά.

Η τάση της νεότερης εκπαίδευσης πρέπει να είναι να κάνει το υποκείμενο του εκπαιδευτικού πειράματος συνειδητό κάτοχο του εξοπλισμού του· πρέπει να το αφήνει να στέκεται με καθαρά μάτια μπροστά στη ζωή, με ανοιχτές πόρτες μπροστά στον κόσμο των αντικειμενικών φαινομένων και σχέσεων· πρέπει να του δίνει τη γνώση της θύρας που οδηγεί στον κόσμο της Πραγματικότητας, δια της οποίας θα μπορεί να περνά κατά βούληση σ' αυτόν κι εκεί ν' αναλαμβάνει και να πραγματώνει τη σχέση του με άλλες ψυχές.

(*Εκπαίδευση στη Νέα Εποχή*, σσ. 8-9)

... [Μία] αναλογία ... θα χρησιμεύσει για να διασαφηνίσει στις διάνοιές σας τη διαδικασία της ανέλιξης και να κάνει το όλο θέμα (απ' τη φυλετική σκοπιά) ακόμη πιο σαφές και συγκεκριμένο:

Γενική φυλετική ανάπτυξη..... Πολιτισμός..... Ατραπός της Εξάγνισης.
Εγκύμναση των Διανοούμενων..... Κουλτούρα..... Ατραπός της Μαθητείας.
Δημιουργία των Φωτισμένων..... Φώτιση Ατραπός της Μύησης.

... Ο όλος στόχος της μελλοντικής και της τωρινής προσπάθειας είναι να φέρει την ανθρωπότητα στο σημείο όπου –μιλώντας αποκρυφιστικά– “θα εισέλθει στο φως” ... *Η φώτιση είναι ο κύριος στόχος της εκπαίδευσης.*

Ακριβώς σ’ αυτή την περιοχή της σκέψης κι αναγνώρισης μπορεί να βρεθεί η διαφορά μεταξύ του έργου του Βούδδα και του έργου του Χριστού. Ο Βούδδας πέτυχε τη “Φώτιση” και ήταν ο πρώτος απ’ την ανθρωπότητά μας που το κατόρθωσε ... Ο Χριστός, εξαιτίας της επίτευξης του Βούδδα κι εξαιτίας του δικού Του σημείου εξέλιξης ... εγκαινίασε την “εποχή της αγάπης” κι έδωσε στον κόσμο την έκφραση μιας νέας θείας όψης, εκείνη της αγάπης. Ο Βούδδας αποκορύφωσε την “εποχή της γνώσης”. Ο Χριστός άρχισε την “εποχή της αγάπης”. Και οι δύο εποχές ενσωματώνουν κι εκφράζουν δύο κύριες θείες αρχές. Έτσι έγινε εφικτή η νέα εκπαίδευση με το έργο του Βούδδα ... Η νέα θρησκεία έγινε εφικτή με το έργο και τη ζωή του Χριστού ...

Δια της δραστηριότητας της ενέργειας της γνώσης έχετε:

Πολιτισμό.....Κουλτούρα Φώτιση

και στη δεύτερη περίπτωση [της ενέργειας της αγάπης] θα έχετε:

Συνεργασία.....Αγαπητική ΚατανόησηΟμαδική Αγάπη

Η συνεργατική καλή θέληση είναι το μόνο που τη στιγμή αυτή μπορούμε να περιμένουμε από τις μάζες κι αυτή είναι η μεταρσίωση των δυνάμεων που αποδεσμεύθηκαν μέσω του πολιτισμού.

Η αγαπητική κατανόηση πρέπει να είναι το γνώρισμα της καλλιεργημένης, συνετότερης ομάδας μαζί με μια ικανότητα να συσχετίζει τον κόσμο της έννοιας με τον κόσμο των εξωτερικών αποτελεσμάτων. Στοχασθείτε αυτή την πρόταση.

Η ομαδική αγάπη είναι και πρέπει να είναι το προέχον χαρακτηριστικό των Φωτισμένων του κόσμου κι αυτή την εποχή είναι η κινητήρια δύναμη των Διδασκάλων της Σοφίας, μέχρις ότου αρκετοί μαθητές θα εκφράζουν την ιδιαίτερη αυτή δύναμη.

(Αυτόθι, σ. 57)

Διανοητική Ανάπτυξη

Όλα πρέπει να έχουν τη θέση τους στην ανθρώπινη τάξη, και το σημείο βαρύτητας της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης βρίσκεται στην σφαίρα της διάνοιας. Πρωταρχικός της στόχος είναι να εκπαιδεύσει ένα άτομο, στο οποίο οι ορθολογικές ποιότητες και η πίστη στην αλήθεια είναι τόσο ανεπτυγμένες ώστε να επηρεάζουν το σύνολο της κρίσης και της συμπεριφοράς του. Εάν ένας μαθητής είναι ανίκανος να ανυψώσει τα πρότυπα της ζωής του με την έμμεση συμμετοχή του στη σκέψη και το έργο ανθρώπων που έχουν κατευθύνει την ανθρωπότητα στην αναζήτηση της αλήθειας, της δικαιοσύνης και της ευτυχίας, δεν ανήκει σε θεσμό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Robert Ulich, Prof. of Education, Emeritus, Harvard University (1961)

Αυτός είναι ο τρόπος με τον οποίο έρχεται η αποκάλυψη. Δίνεται μια σκέψη· περιγράφεται ένα σύμβολο· μεταδίδεται μια ιδέα. Τότε, καθώς ο νους των ανθρώπων τη συλλογίζεται και οι ενορατικοί του κόσμου συλλαμβάνουν τη σκέψη, χρησιμεύει σαν μια σπερματική σκέψη που τελικά καρποφορεί με την παρουσίαση και την ανέλιξη μιας αποκάλυψης η οποία χρησιμεύει για να οδηγήσει τη φυλή των ανθρώπων πλησιέστερα στο στόχο της.

(Εσωτερική Αστρολογία, σ. 589)

... Το μόνο αληθινά αυτοσυνείδητο πρόσωπο είναι εκείνο που έχει επίγνωση του σκοπού, μιας αυτοκατευθυνόμενης ζωής και ενός αναπτυγμένου και συγκεκριμένου σχεδίου και προγράμματος ζωής.
(Αυτόθι, σ. 288)

Αναλαμβάνοντας συνειδητά τη θέση του πνευματικού Παρατηρητή και καλλιεργώντας τη δύναμη ανταπόκρισης στην Ψυχή. Τότε απ' τη σκοπιά αυτής της Ψυχής ο άνθρωπος πρέπει να μάθει να ελέγχει τις περιστάσεις και τις επακόλουθες αντιδράσεις της προσωπικότητας.
(Αυτόθι, σ. 16)

Ο άνθρωπος μπορεί να διαλογίζεται αληθινά όταν αρχίζει να χρησιμοποιεί το νου, την αντανάκλαση της βουλητικής όψης και να τον χρησιμοποιεί στις τρεις του όψεις: για να εγκαινιάσει την είσοδό του στον κόσμο των ψυχών, για να ρυθμίσει τη ζωή της προσωπικότητάς και για να επιβάλλει και τελικά να επιφέρει μια πλήρη έκφραση του ψυχικού σκοπού.
(Αυτόθι, σ. 615)

Ο στόχος του μαθητή ατομικά είναι να χειρισθεί τις δυνάμεις που δρουν πάνω του με τέτοιο τρόπο ώστε να μπορεί να προκύψει μόνο εποικοδομητικό καλό. Μπορεί να κάνει κατάχρηση της ενέργειας ή να τη χρησιμοποιεί για ψυχικούς σκοπούς. Το ίδιο συμβαίνει με τα έθνη και τις φυλές.
(Αυτόθι, σ. 525)

... [Η] εκπαιδευτική διαδικασία ... θα δημιουργήσει τον ερχόμενο πολιτισμό και την επακόλουθη κουλτούρα του. Αυτός θα βασίζεται σε όλες τις μορφωτικές διαδικασίες του παρελθόντος και του παρόντος, αλλά θ' απορρίψει όλα όσα προκάλεσαν τις σημερινές καταστροφές, όσο είναι δυνατό. Αυτό σημαίνει μια βαθμιαία μελλοντική χρησιμότητα για τη γνώση των υποκείμενων δυνατοτήτων, γιατί μπορούν να υποδείξουν τις γραμμές ελάχιστης αντίστασης για το αναδυόμενο καλό και τις αναπτυσσόμενες κρίσεις που αναπόφευκτα βρίσκονται μπροστά στην περίοδο της ανοικοδόμησης. Αλλά ένα δυναμικό καλό μπορεί να προβάλλει ακόμη κι αυτή την εποχή με τη μελέτη αυτών των θεμάτων αρκεί ο σπουδαστής του εσωτερισμού να μην επαναπαυθεί ικανοποιημένος απ' τη μελέτη (χρησιμοποιώντας την σαν διαφυγή από το καταστροφικό παρόν), αλλά να παραλληλίζει την κατανόησή του των αιτίων και των συνθηκών με μια έντονη προσπάθεια να είναι χρήσιμος με μια πρακτική και σαφώς φυσική έννοια.

Αυτό είναι το κυρίαρχο αναδυόμενο γεγονός το οποίο μαρτυρούν όλα όσα είπα: οι σημερινές παγκόσμιες συνθήκες –καθώς κατασταλάζουν απ' την ανθρώπινη απληστία και άγνοια– καθορίζονται ωστόσο βασικά απ' τη θέληση-για-το-καλό που είναι η πρωταρχική ποιότητα των ενεργειών και των δυνάμεων που έρχονται απ' τις μεγάλες Ζωές στις οποίες όλα όσα υφίστανται, ζουν και κινούνται και υπάρχουν. Ο Νόμος του Σύμπαντος (και τι είναι νόμος παρά η πραγμάτωση των σκοπών των παμπεριεκτικών αυτών Ζωών, των ωθήσεών Τους και των Σχεδίων τους;) είναι για όλη την αιωνιότητα το καλό του συνόλου και τίποτε δεν μπορεί ν' αναχαιτίσει αυτό το γεγονός· γιατί ποιος μπορεί να αναχαιτίσει την κρούση αυτών των ενεργειών που δρουν επί και δια του πλανήτη μας.
(Αυτόθι, σ. 443)

Η μνήμη ... δεν είναι απλά μια ικανότητα του νου, όπως τόσο συχνά υποτίθεται, αλλά είναι ουσιαστικά μια δημιουργική δύναμη. Είναι βασικά μια όψη της σκέψης και –σε συνδυασμό με τη φαντασία– είναι ένας δημιουργικός πράκτορας επειδή, όπως ξέρετε καλά, οι σκέψεις είναι πράγματα.
(Αυτόθι, σσ. 206-7)

Η ενόραση ... είναι η ικανότητα να φτάνουμε στη γνώση μέσω της δραστηριότητας κάποιας έμφυτης αίσθησης πέρα απ' τις εκλογικεύουσες ή λογικές διαδικασίες. Δραστηριοποιείται όταν τα αποθέματα του κατώτερου νου έχουν χρησιμοποιηθεί, διερευνηθεί κι εξαντληθεί. Τότε και μόνο τότε αρχίζει να λειτουργεί η αληθινή ενόραση. Είναι η αίσθηση της σύνθεσης, η ικανότητα να σκέφτεσθε με σύνολα και να προσεγγίζετε τον κόσμο των αιτίων.
(Αυτόθι, σ. 516)

Η σοφία υποδηλώνει επιδεξιότητα στη δράση σαν αποτέλεσμα της αναπτυγμένης αγάπης και του φωτός της κατανόησης· είναι η επίγνωση των απαιτήσεων και η ικανότητα να συνενώνουμε σε μια συγχωνευμένη σχέση την ανάγκη κι εκείνο που θα την ικανοποιήσει. Η υπηρεσία αποτελεί ουσιαστικά έναν επιστημονικό τρόπο να εκφρασθεί η αγάπη-σοφία υπό την επιρροή της μιας ή της άλλης από τις επτά ακτίνες, σύμφωνα με την ακτίνα της ψυχής του μαθητή ο οποίος υπηρετεί. (Αυτόθι, σ. 494)

Μια εκγυμνασμένη και φωτισμένη κοινή γνώμη είναι κάτι άγνωστο σε παγκόσμια κλίμακα, παρότι εμφανίζονται γοργά φωτισμένες ομάδες. Απ' την κοινή γνώμη (που είναι η εστιασμένη έκφραση της ανάπτυξης της μαζικής συνείδησης) θα προβάλλει η μαζική θέληση-για-το-καλό που ενυπάρχει σε κάθε άτομο· γι' αυτή η ανθρωπότητα πρέπει να εργασθεί και να περιμένει. (Αυτόθι, σ. 632)

Πολιτισμός, Κουλτούρα και Ενοποίηση

Δεν γνωρίζουμε εάν η ευημερία και η εξουσία είναι νόμιμοι στόχοι για μια ανθρώπινη κοινωνία, και υπό τις παρούσες συνθήκες δεν έχουμε τρόπο να το μάθουμε. Όταν όλοι οι κοινωνικοί θεσμοί που μπορούν να κρίνουν το πνεύμα της εποχής ... φωνάζουν ο ένας τον άλλον ... τί πιθανότητες έχουμε για να μάθουμε αυτό που θα έπρεπε να σημαίνει το πνεύμα; Ο λόγος είναι ότι ... δεν έχουμε κανενός είδους μηχανισμό αξιολόγησης που να μπορεί να συσχετίζει διαρκώς τους στόχους και τη συμπεριφορά της κοινωνίας μας. Εάν δεν αποκομίσουμε κατανόηση από την εκπαίδευση, εάν συγχέουμε την εκπαίδευση με την κατάρτιση και τη μετάδοση πληροφοριών και δεν αντιλαμβανόμαστε το πανεπιστήμιο ως ένα μέσο για ευημερία και ενδυνάμωση, τότε σίγουρα, στο βαθμό που ένα εκπαιδευτικό σύστημα μπορεί να επηρεάσει το αποτέλεσμα, η κατάρρευση ενός πολιτισμού είναι δεδομένη.

Robert M. Hutchins, Center for the Study of Democratic Institutions (1967)

Στα σημερινά σχολεία ... μπορούμε να δούμε μια ατελή και συμβολική εικόνα του τριπλού στόχου της νέας εκπαίδευσης: Πολιτισμός, Κουλτούρα, Ενοποίηση.

Τα δημοτικά σχολεία μπορούν να θεωρηθούν σαν οι θεματοφύλακες του πολιτισμού· πρέπει να ετοιμάζουν το παιδί για να γίνει πολίτης, να του διδάσκουν τη θέση του σαν κοινωνική μονάδα και να τονίζουν τις ομαδικές σχέσεις του, προσαρμόζοντάς το έτσι για μια νοήμονα ζωή κι εφελκούντάς του τη φυλετική μνήμη δια των μαθημάτων, ώστε να τεθούν τα θεμέλια για τις ανθρώπινες σχέσεις του ... Πρέπει να διδάσκουν στο παιδί ορισμένα βασικά και σημαντικά γεγονότα της ζωής, θεμελιώδεις αλήθειες, συντονισμό κι έλεγχο.

Τα γυμνάσια πρέπει να θεωρούνται σαν οι θεματοφύλακες της κουλτούρας· πρέπει να τονίζουν τις μεγαλύτερες αξίες της ιστορίας και της λογοτεχνίας και να παρέχουν κάποια κατανόηση της τέχνης. Πρέπει ν' αρχίσουν να εκπαιδεύουν το αγόρι ή το κορίτσι για εκείνο το μελλοντικό επάγγελμα ή τρόπο ζωής που είναι φανερό ότι θα τα ρυθμίζει. Τα καθήκοντα του πολίτη θα διδάσκονται με ευρύτερους όρους κι ο κόσμος των αληθινών αξιών θα υποδεικνύεται και ο ιδεαλισμός θα καλλιεργείται συνειδητά και συγκεκριμένα. Η πρακτική εφαρμογή των ιδεωδών θα τονίζεται. Πρέπει να διδάσκουν τον έφηβο του κόσμου με τέτοιο τρόπο, ώστε ν' αρχίσει να συγχωνεύει μέσα στη συνείδησή του τον κόσμο των εμφανίσεων με τον κόσμο των αξιών και της έννοιας. ... Τα κολλέγια και τα πανεπιστήμια μας πρέπει ν' αποτελούν μια ανώτερη επέκταση όσων ήδη έχουν γίνει. Πρέπει να ομορφαίνουν και να συμπληρώνουν το ήδη ανεγερθέν οικοδόμημα και πρέπει ν' ασχολούνται αμεσότερα με τον κόσμο της έννοιας. Πρέπει να εξετάζονται τα διεθνή προβλήματα –οικονομικά, κοινωνικά, πολιτικά και θρησκευτικά– κι ο άνδρας ή η γυναίκα να σχετίζονται πιο οριστικά με τον κόσμο σαν σύνολο. Αυτό δεν υποδεικνύει με κανένα τρόπο αμέλεια στα ατομικά ή εθνικά προβλήματα ή καθήκοντα, αλλά ζητά να τα ενσωματώσει στο σύνολο σαν ακέραια και αποτελεσματικά μέρη κι έτσι ν' αποφευχθούν οι χωριστικές τάσεις που έφεραν την κατάρρευση του σύγχρονου κόσμου μας.

Το κολλέγιο ή το πανεπιστήμιο πρέπει πραγματικά να είναι η αντιστοιχία στο πεδίο της εκπαίδευσης του κόσμου της Ιεραρχίας· πρέπει να είναι ο θεματοφύλακας εκείνων των μεθόδων, των τεχνικών και των συστημάτων σκέψης και ζωής που θα *σχετίζονται* ένα ανθρώπινο ον με τον κόσμο των ψυχών, με το Βασίλειο του Θεού κι όχι μόνο με τα άλλα ανθρώπινα όντα στο φυσικό πεδίο· όχι μόνο με τον κόσμο των φαινομένων, αλλά και με τον εσώτερο κόσμο των αξιών και της ποιότητας.

Επαναλαμβάνω πάλι ότι αυτή η προετοιμασία του ανθρώπου για να γίνει πολίτης του Βασιλείου του Θεού ... πρέπει να είναι το καθήκον της ανώτερης εκπαίδευσης που θα δίνει σκοπό και σημασία σ' όσα έχουν γίνει ...

Προτείνεται η επόμενη ακολουθία καθώς εξετάζουμε το εκπαιδευτικό πρόγραμμα που πρέπει να σχεδιασθεί για τη νεολαία των αμέσως επόμενων γενιών:

Στοιχειώδης εκπαίδευση..... Πολιτισμός Ηλικίες 1-14

Μέση εκπαίδευση..... Κουλτούρα Ηλικίες 14-21

Ανώτερη εκπαίδευση..... Πνευματική Ηλικίες 21-28

Μόνο η οικονομική υλική μας έμφαση και η πίεση αναγκάζουν τα νιάτα να εργασθούν πριν ωριμάσουν. Πρέπει επίσης να θυμάστε (κι αυτό γίνεται πλατύτερα κατανοητό) ότι η ποιότητα των νέων παιδιών που έρχονται τώρα σε ενσάρκωση, γίνεται σταθερά καλύτερη κι ανώτερη. Σε πολλές περιπτώσεις είναι περισσότερο του κανονικού έξυπνα κι αυτό που εσείς (στην τεχνική σας ορολογία) ονομάζετε Δείκτη Νοημοσύνης τους, είναι συχνά εξαιρετικά ψηλός. Αυτό θα συμβαίνει όλο και συχνότερα, ωστόσο οι νέοι άνθρωποι των δεκαεσσάρων ετών θα έχουν τον εξοπλισμό και τη νοημοσύνη των λαμπρών ανδρών και γυναικών των σημερινών πανεπιστημίων.

Μου είναι αδύνατο να αποδείξω την αλήθεια αυτών των δηλώσεων, αλλά η μελέτη της φυλής και του σύγχρονου παιδιού στις πιο πολιτισμένες μας χώρες θα φανερώσει κλίσεις και τάσεις που θα κάνουν τη θέση μου πιο λογική στην τελική σας εκτίμηση. Θα κάνετε όλοι καλά να μελετήσετε προσεκτικά αυτή τη διάκριση μεταξύ κουλτούρας και πολιτισμού.

Λέγοντας την ίδια αυτή αλήθεια με άλλα λόγια κι αναγνωρίζοντας σαν βασική προϋπόθεση τις ουσιαστικά ανώτερες του κανονικού δυνατότητες του ανθρώπινου όντος, μπορούμε να πούμε ότι:

Η πρώτη προσπάθεια της εκπαίδευσης να εκπολιτίσει το παιδί θα είναι να γυμνάσει και να κατευθύνει σωστά τα ένστικτά του.

Η δεύτερη υποχρέωση των εκπαιδευτών θα είναι να επιφέρουν την αληθινή του κουλτούρα, γυμνάζοντάς το να χρησιμοποιεί τη νοημοσύνη του σωστά.

Το τρίτο καθήκον της εκπαίδευσης θα είναι να εφελκύσει και ν' αναπτύξει την ενόραση.

(Εκπαίδευση στη Νέα Εποχή, σσ. 48-50)

Η διαδικασία ... προωθείται ταχύτατα και υπάρχουν πολλοί σήμερα που προετοιμάζονται για την "άνωτερη εκπαίδευση" με την αληθινή έννοια του όρου. Πιο πολλά θα επιτευχθούν όταν οι εκπαιδευτές του κόσμου συλλάβουν το σκοπό της διαδικασίας σαν μια ολική και προγραμματισμένη ανέλιξη και τότε θα συγκεντρώσουν την προσοχή τους στην ενστικτώδη, διανοητική κι εννοιακή εκγύμναση της φυλής κατά τέτοιο τρόπο ώστε ολόκληρα τα εικοσιεξ χρόνια εκπαίδευσης θ' αναγνωρίζονται σαν μια οργανωμένη κατευθυνόμενη διαδικασία και ο στόχος θα είναι σαφής.

(Αυτόθι, σ. 51)

Η λειτουργία του Νόμου της Αγαπητικής Κατανόησης θα διευκολυνθεί πολύ και θα επιταχυνθεί στη διάρκεια της Υδροχοϊκής εποχής και θα καταλήξει αργότερα στην ανάπτυξη του πνεύματος του διεθνι-

σμού, στην αναγνώριση μιας παγκόσμιας πίστης στο Θεό και στην ανθρωπότητα σαν την κύρια έκφραση της θεϊότητας στην παγκόσμια αυτή περίοδο και στη μεταφορά της ανθρώπινης συνείδησης από τον κόσμο των υλικών πραγμάτων στον πιο καθαρά ψυχικό, οδηγώντας με τον καιρό στον πνευματικό.

(Εσωτερική Ψυχολογία, Τόμ. Ι, σ. 380)

Ο κόσμος ο ίδιος είναι ένα μεγάλο χωνευτήρι απ' όπου αναδύεται η Μία Ανθρωπότητα. Αυτό επιβάλλει μια δραστική αλλαγή στις μεθόδους μας παρουσίασης της ιστορίας και της γεωγραφίας. Η επιστήμη υπήρξε πάντοτε οικουμενική. Η μεγάλη τέχνη και η λογοτεχνία ανήκαν πάντοτε σ' όλο τον κόσμο. Πάνω σ' αυτά τα γεγονότα πρέπει να δομηθεί η παιδεία που πρέπει να δίνεται στα παιδιά ... – πάνω στις ομοιότητες μας, στις δημιουργικές επιτεύξεις μας, στον πνευματικό ιδεαλισμό μας και στα σημεία επαφής μας.

(Εκπαίδευση στη Νέα Εποχή, σ. 46)

Να θυμάστε ότι η όλη ιστορία της εξέλιξης είναι η ιστορία της συνείδησης και της αυξανόμενης διεύρυνσης της αρχής της “επίγνωσης”, έτσι ώστε από το μικροσκοπικό συμφέρον του αυτοσυνείδητου ανθρώπου –γιατί θα διατηρήσουμε την παραβολή στα πλαίσια του τέταρτου βασιλείου της φύσης– έχουμε μια βραδέως αναπτυσσόμενη περιεκτικότητα που τελικά τον οδηγεί στη συνείδηση του κοσμικού Χριστού

(Εσωτερική Ψυχολογία, Τόμ. Ι, σ. 14)

Είναι ... ολοφάνερο ότι πίσω ... απ' όλο το φόβο και την υποψία, το μίσος και τη χωριστικότητα τα ανθρώπινα όντα αρχίζουν να σμίγουν μέσα τους τρεις καταστάσεις συνείδησης – εκείνη του ατόμου, του πολίτη και του ιδεαλιστή ... Όλα αυτά είναι πολύ καλά και αποτελούν μέρος του καθορισμένου σχεδίου ... Η αίσθηση της παγκόσμιας επίγνωσης του αυξάνει οριστικά, η δύναμή του να θεωρεί τον εαυτό του σαν μέρος ενός συνόλου αναπτύσσεται ταχύτατα κι όλα αυτά είναι επιθυμητά και σωστά και περιέχονται μέσα στο θείο σχέδιο.

(Εκπαίδευση στη Νέα Εποχή, σσ. 103-04)

Εκπαίδευση Γονέων

[Μια] νέα μορφή οικογενειακής μονάδας πρέπει αναπόφευκτα να έρθει σε ύπαρξη.

(Αυτόθι, σ. 130)

Η προετοιμασία των ενηλίκων για τα καθήκοντα του γονιού και η εκγύμνασή τους στις βασικές ανάγκες του ερχόμενου παιδιού θα μετατοπίζονται συνεχώς προς τα νοητικά και τα πνευματικά επίπεδα συνείδησης και λιγότερο προς τις φυσικές προετοιμασίες. Το φως που υπάρχει στους γονείς, το οποίο στις μέρες που θα έρθουν θα το βλέπει ψυχροτατικά ένας αυξανόμενος αριθμός ανθρώπων, θα σχετίζεται επιστημονικά με το εμβρυακό φως που υπάρχει στο παιδί και το νήμα φωτός που συνδέει τους γονείς και το παιδί (του οποίου ο ομφάλιος λώρος είναι το εξωτερικό σύμβολο) θα κατασκευάζεται επιδέξια και υπομονετικά. Το παιδί θα έρχεται στην ενσάρκωση με το σώμα φωτός του ήδη ένθετο και λειτουργικό μέσα στο φυσικό σώμα κι αυτό θα οφείλεται στη νοήμονα νοητική εργασία των γονιών. Αυτό δε συμβαίνει σήμερα, παρά μόνο στην περίπτωση των πολύ εξελιγμένων εγώ, γιατί το σώμα φωτός είναι ασχημάτιστο και διάχυτο και απλώς αιωρείται πάνω από τη φυσική μορφή του παιδιού, αναμένοντας μια ευκαιρία για να εισέλθει και να καταυγάσει τη συνείδηση. Έτσι θα επέλθει μια ολοκλήρωση στη φωτεινή ουσία του πλανήτη, που λείπει τον καιρό αυτό· και η δημιουργία αυτής της ολοκλήρωσης θα ξεκινήσει οριστικά απ' τους εκγυμνασμένους γονείς της νέας εποχής και θα διευκολύνεται καθώς το παιδί θα ωριμάζει, απ' τη διδασκαλία και την επιρροή του φωτισμένου παιδαγωγού.

(Αυτόθι, σσ. 139-40)

Η τάση για σχηματισμό οικογένειας δεν θα θεωρείται σαν μια ζώωδης κυρίως λειτουργία ή σαν μια καθαρά κοινωνική ή οικονομική λειτουργία, που συνιστούν τις συνηθισμένες γραμμές προσέγγισης του

παρόντος. Η εδραίωση ενός πρόθυμα φτιαγμένου ή κατασκευασμένου νήματος φωτός (σαν ένα καθορισμένο τμήμα της παγκόσμιας ανταγκάρανα) ανάμεσα στο γονιό και το παιδί, ακόμη και στα προγεννητικά στάδια, θα διδάσκεται προσεκτικά. Έτσι θα πραγματώνεται “εν τω φωτί” μια στενή επικοινωνία, δίχως όμως να εδραιώνεται κάποιος ανάρμοστος νοητικός έλεγχος και εξουσία.

(Αυτόθι, σ. 131)

Ποια ... θα πρέπει να είναι η προσπάθεια από μέρους των γονιών και των εκπαιδευτικών,;

Πρώτα και πάνω από καθετί πρέπει να γίνει μια προσπάθεια παροχής μιας ατμόσφαιρας, όπου ορισμένες ποιότητες θα μπορέσουν ν’ ανθίσουν και να προβάλλουν:

1. *Μια Ατμόσφαιρα Αγάπης* όπου ο φόβος θα έχει αποβληθεί και το παιδί θα αντιλαμβάνεται ότι δεν υπάρχει αιτία για δειλία, ντροπή ή προφύλαξη και μέσα στην οποία θα δέχεται ευγενική μεταχείριση στα χέρια των άλλων ... Αυτή η ατμόσφαιρα αγάπης δεν είναι μια συγκινησιακή, συναισθηματική μορφή αγάπης, αλλά βασίζεται σε μια αναγνώριση των δυνατοτήτων του παιδιού σαν άτομο, σε μια αίσθηση αληθινής υπευθυνότητας, ελευθερίας από προκαταλήψεις και φυλετικούς ανταγωνισμούς και πάνω απ’ όλα βασίζεται σε μια *ευσπλαχνική τρυφερότητα* ...
2. *Μια Ατμόσφαιρα Υπομονής* όπου το παιδί θα μπορεί να γίνει κανονικά και φυσιολογικά ένας αναζητητής του φωτός της γνώσης· όπου θα είναι σίγουρο ότι πάντα θα το αντιμετωπίζουν με μια γρήγορη ανταπόκριση σ’ αυτό που αναζητά και με μια προσεκτική απάντηση σ’ όλες τις ερωτήσεις κι όπου ποτέ δε θα υπάρχει η αίσθηση της ταχύτητας ή της βιασύνης ... Ο παράγοντας του χρόνου γίνεται μια απειλή για την ορθή ανάπτυξη ... Η ανυπομονησία εκ μέρους εκείνων απ’ τους οποίους [τα παιδιά] εξαρτώνται τόσο παθητικά, σπέρνει μέσα τους τους *σπόρους του ερεθισμού* κι απ’ αυτό τον ερεθισμό καταστρέφονται περισσότερες ζωές απ’ όσες μπορούν ν’ απαριθμηθούν.
3. *Μια Ατμόσφαιρα Διευθετημένης Δραστηριότητας* όπου το παιδί θα μπορεί να μάθει τα πρώτα στοιχεία της ευθύνης. Τα παιδιά που έρχονται σ’ ενσάρκωση αυτό τον καιρό ... βρίσκονται κατ’ ανάγκη στο καθαυτό κατώφλι της ψυχικής συνείδησης. Μια απ’ τις πρώτες ενδείξεις μιας τέτοιας επαφής με την ψυχή είναι μια ταχύτατα αναπτυσσόμενη αίσθηση ευθύνης.
4. *Μια Ατμόσφαιρα Κατανόησης* όπου το παιδί θα είναι πάντοτε βέβαιο ότι οι *λόγοι* και τα κίνητρα των πράξεών του θα αναγνωρίζονται κι ότι εκείνοι που είναι οι γηραιότεροι σύντροφοί του θ’ αντιλαμβάνονται πάντοτε τη φύση των κινητήριων παρορμήσεών του, ακόμη κι αν δεν εγκρίνουν πάντα εκείνο που έκανε ...

Όταν θα υπάρχει ένας σάφρων χειρισμός από την παιδική ηλικία ... όταν ... θα διδάσκεται κάποια αίσθηση αναλογίας με την ορθή ολοκλήρωση στο μικρό κόσμο του οποίου αποτελεί μέρος, θα δούμε τις κύριες γραμμές δυσκολίας, τις βασικές τάσεις του χαρακτήρα και τα χάσματα του εξοπλισμού του να προβάλλουν καθαρά. Δε θα μένουν κρυμμένα μέχρι τα χρόνια της εφηβείας ... Τότε θα μπορούμε να χειριστούμε τις κύριες αυτές δυσκολίες με φωτισμένο τρόπο ... θα αντισταθμίζονται δια της σοφίας του εκπαιδευτή μαζί με τη συνεργασία και την κατανόηση του παιδιού. *Θα κατανοεί γιατί θα κατανοείται και συνεπώς θα είναι απρόμητο.*

(Αυτόθι, σσ. 75-79)

Δύο κύριες ιδέες πρέπει να διδάσκονται στα παιδιά κάθε χώρας. Είναι: *η αξία του ατόμου και το γεγονός της μίας ανθρωπότητας* ... Η αξία του ατόμου και η ύπαρξη εκείνης της ολότητας που ονομάζουμε *Ανθρωπότητα* έχουν πολύ στενή σχέση. Αυτό χρειάζεται έμφαση. Οι δύο αυτές αρχές, όταν διδαχθούν και γίνουν κατάλληλα κατανοητές, θα οδηγήσουν στην εντατική καλλιέργεια του ατόμου και μετά στην αναγνώριση της ευθύνης του σαν ακέραιο μέρος του όλου σώματος της ανθρωπότητας.

(Αυτόθι, σσ. 47-48)

Προετοιμασία για Ομαδική Ζωή

Η αίσθηση της ευθύνης αποτελεί μια από τις πρώτες ενδείξεις ότι η ψυχή του ατόμου αφυπνίζεται. Η ψυχή της ανθρωπότητας αφυπνίζεται επίσης μαζικά αυτό τον καιρό, απ' όπου και οι ακόλουθες ενδείξεις:

1. Η ανάπτυξη εταιρειών, οργανώσεων και μαζικών κινήσεων για τη βελτίωση της ανθρωπότητας παντού.
2. Το αυξανόμενο ενδιαφέρον της μάζας των ανθρώπων για την κοινή ευημερία...
3. Οι ανθρωπιστικές και φιλανθρωπικές προσπάθειες βρίσκονται στο αποκορύφωμά τους μαζί με τις σκληρότητες, τα μίσση και τις ανωμαλίες που η χωριστικότητα ... η επιθετικότητα και η φιλοδοξία επέφεραν στη ζωή όλων των εθνών.
4. Η εκπαίδευση αποβαίνει ταχύτατα μια μαζική προσπάθεια ...
5. Η αυξανόμενη αναγνώριση απ' τους ιθύνοντες ότι ο απλός πολίτης αποβαίνει ένας παράγοντας στις παγκόσμιες υποθέσεις.

Ο σκοπός των επερχόμενων εκπαιδευτικών συστημάτων θα είναι να διατηρήσουν την ατομική ακεραιότητα, να προάγουν την αίσθηση της προσωπικής ευθύνης, να ενθαρρύνουν μια αναπτυσσόμενη ομαδική συνείδηση ... [και] ίδια στιγμή θα υπάρξει μια προσπάθεια ενίσχυσης της αίσθησης να είναι κανείς πολίτης, τόσο στον από εξωτερικό κόσμο του φυσικού πεδίου ... όσο και στο Βασίλειο του Θεού και των σχέσεων των ψυχών.

(Αυτόθι, σσ. 105-7)

... Η πρώτη ομάδα για την οποία αποκτά φυσιολογικά επίγνωση κάθε ξεχωριστό παιδί, είναι η οικογενειακή ομάδα ... Σ' αυτή την ιδιαίτερη ομαδική σχέση ... οι ακόλουθοι παράγοντες –που υπόκεινται της καθαρής δομής της ίδιας της ύπαρξης– διαφυλάχθηκαν και αναπτύχθηκαν και παρουσιάστηκαν στη φυλή σαν το υπέρτατο ιδανικό:

1. Η αναγνώριση της ιεραρχικής τάξης που είναι σε τελευταία ανάλυση η σχέση του μικρότερου προς το μεγαλύτερο, του ασθενέστερου προς τον ισχυρότερο και του πιο έμπειρου προς τον λιγότερο έμπειρο.
2. Η αναγνώριση της ευθύνης που κληρονομείται, ασκείται ή επωμίζεται. Είναι η σχέση του γηραιότερου προς το νεότερο, του σοφού προς τον αδαή...
3. Η αναγνώριση της ικανότητας για άφεση που είναι, ή μάλλον θα έπρεπε να είναι, η έκφραση της σχέσης μεταξύ των μονάδων σε μια μεγαλύτερη ομάδα ... σ' ένα ακόμη μεγαλύτερο σύνολο. Η άφεση είναι ουσιαστικά η διαδικασία δια της οποίας ο ένας δίνει στον άλλο πάνω σε ψυχικές γραμμές και αποτελεί μια απ' τις στοιχειώδεις εκφράσεις της ποιότητας της αυτοθυσίας η οποία αποτελεί με τη σειρά της μια όψη της φύσης της θέλησης της Θεότητας ... Αυτό το προσόν της άφεσης δεν είναι μια μορφή μεγαλόψυχης λήθης ή ανοχής ... Είναι η καθαρτή πνοή της ίδιας της ζωής – η απόδοση όλων σε όλους και για όλα.
4. Η αναγνώριση της ομαδικής αλληλεπίδρασης μέσα στη μεγαλύτερη παγκόσμια σχέση ... Είναι η αίσθηση των ορθών σχέσεων, η οποία προωθείται συνειδητά και αναπτύσσεται αρμονικά.

Στην περίοδο που έρχεται και κάτω απ' την επίδραση της νέας εκπαίδευσης οι τέσσερις αυτές βασικές αναγνωρίσεις θα ενσταλάζονται και θα διδάσκονται σε κάθε παιδί στο σχολείο και στο κολλέγιο. Με τον τρόπο αυτό θα κυβερνήσουν και θ' αναπτύξουν τη νέα μορφή της οικογενειακής μονάδας η οποία πρέπει αναπόφευκτα να έρθει σε ύπαρξη ...

Η ιεραρχία, η ευθύνη, η ομαδική αλληλεπίδραση και η άφεση ή θυσία – αυτές είναι οι τέσσερις κατηγορίες αναγνώρισης που θα καταστήσουν ικανό κάθε άτομο να διαδραματίσει το ρόλο του και να συνεισφέρει το μερίδιό του στη γεφύρωση ανάμεσα στα άτομα ... στις ομάδες ... και στα έθνη, εδραιώνοντας έτσι εκείνο το νέο κόσμο των αναγνωρισμένων συλλογικών σχέσεων ο οποίος ... θα χαρακτηρίζει την Υδροχόικη Εποχή.

(Αυτόθι, σσ. 128-31)

Ο αντικειμενικός σκοπός της εκπαίδευσης πρέπει συνεπώς να είναι η εκγύμναση του μηχανισμού για ν' ανταποκρίνεται στη ζωή της ψυχής ... Η αύξηση της ψυχικής επίγνωσης, η εμπάθυνση της ροής της συνείδησης και η ανάπτυξη μιας εσώτερης συνέχειας της επίγνωσης, μαζί με την εφέλκυση των ιδιοτήτων και των όψεων της ψυχής πάνω στο φυσικό πεδίο διαμέσου του τριπλού μηχανισμού της, συνιστούν τον αντικειμενικό σκοπό της όλης εκπαίδευσης. Οι όψεις αυτές είναι, όπως καλά γνωρίζετε, οι εξής:

1. *Θέληση ή σκοπός.* Αυτή η όψη πρέπει ν' αναπτυχθεί δια της εκπαίδευσης ως το σημείο όπου η εκδηλωμένη ζωή θα διέπεται από συνειδητό πνευματικό σκοπό και η κλίση της ζωής θα είναι ορθά προσανατολισμένη στην πραγματικότητα.

Η ορθή κατεύθυνση της θέλησης πρέπει να είναι ένα απ' τα κύρια ενδιαφέροντα όλων των αληθινών εκπαιδευτών. Η θέληση-για-το-καλό, η θέληση-για-το-ωραίο και η θέληση-για-την-υπηρεσία πρέπει να καλλιεργηθούν.

2. *Αγάπη-Σοφία.* Αυτή η όψη είναι ουσιαστικά η ανέλιξη της συνείδησης του όλου. Την αποκαλούμε ομαδική συνείδηση ...

Δια της εκπαίδευσης η αυτοσυνείδηση αυτή πρέπει ν' αναπτυχθεί μέχρις ότου ο άνθρωπος αναγνωρίσει ότι η συνείδησή του είναι ένα συσσωματωμένο μέρος ενός μεγαλύτερου όλου. Τότε συγχωνεύεται με τα ενδιαφέροντα, τις δραστηριότητες και τους αντικειμενικούς σκοπούς της ομάδας. Αυτά είναι τελικά δικά του κι αποκτά συνείδηση της ομάδας. Αυτή είναι η αγάπη. Οδηγεί στη σοφία, που είναι αγάπη σ' εκδηλωμένη δραστηριότητα. Το ατομικό ενδιαφέρον γίνεται ομαδικό ενδιαφέρον. Τέτοιος πρέπει να είναι ο κύριος αντικειμενικός σκοπός όλης της αληθινής εκπαιδευτικής προσπάθειας. Η αγάπη για τον εαυτό (αυτοσυνείδηση), η αγάπη για τον πλησίον μας (ομαδική συνείδηση), γίνονται τελικά αγάπη για το όλο (Θεία συνείδηση). Αυτά είναι τα βήματα.

3. *Ενεργός Νοημοσύνη.* Αυτή αφορά την ανάπτυξη της δημιουργικής φύσης του συνειδητού, πνευματικού ανθρώπου. Συμβαίνει δια της ορθής χρήσης του νου με τη δύναμή του να ενορά ιδέες, ν' ανταποκρίνεται στην κρούση, να μεταφράζει, ν' αναλύει και να κατασκευάζει μορφές γι' αποκάλυψη. Έτσι η ψυχή του ανθρώπου δημιουργεί ...

4. Η ιδιότητα της *αρμονίας που παράγεται μέσω διαμάχης.* Οδηγεί στην αποδέσμευση και στην τελική δύναμη για δημιουργία. Είναι μια απ' τις ιδιότητες με τις οποίες η εκπαίδευση πρέπει να ασχοληθεί από την άποψη της ενόρασης και πρέπει να τις θέτει στους εκπαιδευόμενους σαν αντικειμενικούς σκοπούς της προσωπικότητας και της ομάδας. Είναι η λανθάνουσα ιδιότητα σ' όλες τις μορφές και είναι εκείνη η έμφυτη παρόρμηση ή δυσαρέσκεια που παροτρύνει τον άνθρωπο ν' αγωνίζεται και να προοδεύει και να εξελίσσεται, για να επιτύχει τελικά την ενοποίηση και την ένωση με την ψυχή του. Είναι η κατώτατη όψη εκείνης της ανώτερης πνευματικής κι εναδικής τριάδας που ανακλάται στην ψυχή. Είναι η συνείδηση της αρμονίας και του κάλλους που οδηγεί την ανθρώπινη μονάδα στην ατραπό της εξέλιξης και στην τελική επιστροφή στην Πηγή απ' όπου εκπορεύθηκε.

Η εκπαίδευση πρέπει λοιπόν να εργάζεται μ' αυτή την έλλειψη ικανοποίησης και να την εξηγεί στους εκπαιδευόμενους, ώστε να μπορούν να κατανοούν τους εαυτούς τους και να εργάζονται με νοημοσύνη.

5. Η ιδιότητα της *συγκεκριμένης γνώσης* με την οποία ο άνθρωπος γίνεται ικανός να συγκεκριμενοποιεί τις αντιλήψεις του κι έτσι να δομεί σκεπτομορφές δια των οποίων θα υλοποιεί τα οράματά του και τα όνειρά του και θα φέρνει τις ιδέες του σε ύπαρξη ...

Το αληθινό έργο της εκπαίδευσης είναι να εκγυμνάσει τον κατώτερο άνθρωπο στην ορθή διάκριση και στην αληθινή ευαισθησία στο όραμα, έτσι ώστε να μπορεί να δομεί αληθινά για το σκοπό της ψυχής του και να παράγει πάνω στη γη εκείνο που θ' αποτελεί τη συνεισφορά του στο όλο. Εδώ ακριβώς πρέπει ν' αρχίζει το έργο της σύγχρονης εκπαίδευσης ...

6. Η ιδιότητα της *αφοσίωσης* ... προκύπτει κι αποτελεί τον καρπό της έλλειψης ικανοποίησης, μαζί με τη χρήση της ικανότητας για εκλογή ...

Οι εκπαιδευτές αντιμετωπίζουν λοιπόν την ευκαιρία να ασχοληθούν με νοημοσύνη με τον έμφυτο ιδεαλισμό που βρίσκεται σε κάθε παιδί και με το ... έργο να προωθήσουν τα βιότα του κόσμου απ' τον ένα αντιληπτό στόχο στον άλλο. Αλλά αυτό πρέπει να το κάνουν στο μέλλον απ' τη σκοπιά του απώτερου αντικειμενικού σκοπού της ψυχής κι όχι όπως στο παρελθόν απ' τη σκοπιά ενός ιδιαίτερου πρότυπου εθνικής εκπαίδευσης. Είναι ένα σημαντικό σημείο, γιατί θα σημαδέψει τη μετατόπιση της προσοχής απ' τα επουσιώδη στα ουσιώδη.

7. Τελικά, η ιδιότητα της τάξης κι η επιβολή ενός πάγιου ρυθμού δια της ανάπτυξης της έμφυτης ικανότητας να λειτουργεί κανείς κάτω από έναν κατευθυντήριο σκοπό και τυπικό ... Οι εκπαιδευτές πρέπει να εργασθούν με αυτή την αρχή της έμφυτης ιδιότητας και με αυτό το ένστικτο του τακτικού ρυθμού, κάνοντάς το περισσότερο δημιουργικά εποικοδομητικό και παρέχοντας μέσω αυτού ένα πεδίο για την ανέλιξη των δυνάμεων της ψυχής ...

Οι παραπάνω παρατηρήσεις θα χρησιμεύσουν για να σας δείξουν ότι ο αληθινός εκπαιδευτής πρέπει να εργάζεται με ενέργειες σ' έναν κόσμο ενεργειών· ότι αυτές οι ενέργειες είναι επηρεασμένες κι εμποτισμένες από διακριτές θείες ιδιότητες κι ότι συνεπώς κάθε ανθρώπινο ον μπορεί να θεωρηθεί σαν ένα άθροισμα ενεργειών, κυριαρχούμενο από έναν ιδιαίτερο τύπο ενέργειας που το κάνει να διακρίνεται ανάμεσα στους συντρόφους του και προκαλεί τις διαφορές ανάμεσα στα ανθρώπινα όντα ...

Μια από τις κύριες λειτουργίες εκείνων που θα εκγυμνάζουν τις διάνοιες των νηπίων της φυλής, θα είναι ν' αποφασίζουν όσο γίνεται πιο νωρίς στη ζωή, ποια απ' τις επτά προσδιοριστικές ενέργειες έχει τον έλεγχο σε κάθε περίπτωση ... Ο αντικειμενικός μας σκοπός είναι ν' ασχοληθούμε με την περισσότερο καθολική και άμεση ανάγκη της γεφύρωσης του χάσματος μεταξύ των διαφόρων όψεων του κατώτερου εαυτού, ώστε να ανακύψει μια ολοκληρωμένη προσωπικότητα· κι έπειτα της γεφύρωσης του χάσματος μεταξύ της ψυχής και της πνευματικής Τριάδας, ώστε να γίνει κατορθωτή η ελεύθερη δράση της συνείδησης και η πλήρης ταύτιση με τη *Μία Ζωή*, οδηγώντας έτσι στην απώλεια της αίσθησης της χωριστικότητας και στη συγχώνευση του μέρους με το Όλο, χωρίς απώλεια ταυτότητας αλλά και δίχως αναγνώριση της ταύτισης με τον εαυτό.

(*Αυτόθι*, σσ. 19-26)

Θ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Η κατεύθυνση με την οποία ξεκινά η εκπαίδευση ενός ανθρώπου θα καθορίσει την κατεύθυνση της μελλοντικής του ζωής.

Πλάτων, *Η Πολιτεία*

Θεμελιώδεις Κατευθύνσεις

Αρχίζουμε μόλις να αντιλαμβανόμαστε ένα ελάχιστο μέρος των ανθρώπινων δυνατοτήτων τις οποίες τώρα εκπαιδεύουμε... Το παγκόσμιο δίκτυο επικοινωνιών και η συνεχώς αναπτυσσόμενη σύνδεση των ηλεκτρικών κυκλωμάτων θα ενταθεί και θα καταστεί πιο ευαίσθητη. Θα αναπτυχθούν επίσης νέοι τρόποι ανατροφοδότησης, έτσι ώστε η επικοινωνία να γίνει διάλογος αντί για μονόλογος. Θα σπάσει το τείχος ανάμεσα στο «εντός» και το «εκτός» του σχολείου. Θα ενώσει όλους τους ανθρώπους παντού. Όταν αυτό συμβεί, θα αντιληφθούμε επιτέλους ότι ο τόπος μάθησής μας είναι ο ίδιος ο κόσμος, ολόκληρος ο πλανήτης στον οποίο ζούμε Κάποια μέρα, όλοι μας θα περάσουμε τις ζωές μας στο δικό μας σχολείο, τον κόσμο. Και η εκπαίδευση –με την έννοια του να μάθουμε να αγαπούμε, να μεγαλώνουμε και να αλλάζουμε– θα μπορέσει να μην είναι πια η αξιοθρήνητη προετοιμασία για κάποια εργασία που μας μειώνει σε σχέση με αυτό που θα μπορούσαμε να είμαστε, αλλά η ίδια η ουσία, η χαρμόσυνη ολότητα της ίδιας της ύπαρξης. Marshall McLuhan και George B.

Leonard, *The Future of Education*, LOOK, 21/2/67

Η θεμελιώδης ανάγκη που αντιμετωπίζει σήμερα ο εκπαιδευτικός κόσμος, είναι η ανάγκη να συσχετισθεί η διαδικασία της ανέλιξης της ανθρώπινης νοητικότητας με τον κόσμο της έννοιας κι όχι με τον κόσμο των αντικειμενικών φαινομένων. Ωστόσο γίνεται στόχος της εκπαίδευσης ο προσανατολισμός του ανθρώπου προς τον εσώτερο αυτό κόσμο των πραγματικοτήτων, θα έχουμε τη λαθεμένη έμφαση της τωρινής εποχής. Ωστόσο μπορούμε να φτάσουμε στους εκπαιδευτικούς αντικειμενικούς μας σκοπούς της γεφύρωσης του χάσματος μεταξύ των τριών κατώτερων όψεων του ανθρώπου και της ψυχής (μια γεφύρωση που πρέπει να συμβεί στα νοητικά επίπεδα της συνείδησης), θα επιτελέσουμε μικρή μόνο πρόοδο προς τις σωστές κατευθύνσεις και ολόκληρη η ενδιάμεση δραστηριότητα θα είναι ανεπαρκής για τη σύγχρονη ανάγκη. Ωστόσο αναγνωρισθεί το γεγονός του ανώτερου νου καθώς και η θέση που ο κατώτερος συγκεκριμένος νους πρέπει να πάρει σαν υπηρέτης του ανώτερου, θα έχουμε την υπερανάπτυξη της συγκεκριμένης υλιστικής ικανότητας – με την τάση της ν' απομνημονεύει, να συσχετίζει γεγονότα και να παράγει εκείνο που θα ικανοποιεί την κατώτερη επιθυμία του ανθρώπου αλλά δε θα έχουμε μια ανθρωπότητα που θα μπορεί να σκέπτεται αληθινά. Μέχρι τώρα ο νους αντανακλά την κατώτερη επιθυμητική φύση και δεν προσπαθεί ν' αντιληφθεί το ανώτερο.

(*Εκπαίδευση στη Νέα Εποχή*, σ. 16)

Το όλο ζήτημα έρχεται αργά, πολύ αργά, στο προσκήνιο της ανθρώπινης σκέψης (όσο λίγο κι αν είναι αντιληπτό) με τη μελέτη της επαγγελματικής εκπαίδευσης, της επιχειρηματικής επάρκειας και της θέσης της ανθρώπινης μονάδας σε κάθε τέχνη ή επιχείρηση. Οι άνθρωποι αντιμετωπίζονται με όρους δυναμικών παραγόντων κι αυτό είναι ένα βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση.

Προσεγγίζοντας το ίδιο ζήτημα απ' τη σκοπιά της προσωπικότητας κι όχι την εγωική, έρχεται γοργά ο καιρός κατά τον οποίο η έμφαση της εκπαίδευσης θα είναι ως προς το πόσο καλά θα διδάσκονται οι νέοι να έρχονται σε επαφή με το εγώ τους ή την ανώτερη ενέργεια· πόσο καλά θα καθοδηγούνται στην οικειοποίηση της γνώσης και της ικανότητας του ανώτερου εαυτού τους για εφαρμογή επί του φυσικού πεδίου· πόσο καλά θα μπορούν να εξακριβώνουν τον ομαδικό τους σχηματισμό κι έτσι να εργάζονται με την ομάδα τους και σε ομοφωνία με την ολική ενέργεια αυτής της ομάδας· πόσο καλά ο τριπλός κατώτερος εαυτός τους –φυσικός, αστρικός και νοητικός– μπορεί να έρχεται σε άμεση ευθυγράμμιση με το

ανώτερό τους κέντρο δύναμης κι έτσι να αντλούν μια συνεχή προμήθεια ενέργειας για την ενίσχυση των τριών φορέων τους και το συνετό χειρισμό τους.

(Πραγματεία επί του Κοσμικού Πυρός, σσ. 548-49)

Η αληθινή εκπαίδευση είναι συνεπώς η επιστήμη της σύνδεσης των ακέραιων τμημάτων του ανθρώπου κι ακόμη της σύνδεσής του με το άμεσο περιβάλλον του και περαιτέρω με το μεγαλύτερο όλο στο οποίο πρέπει να παίζει το ρόλο του. Κάθε όψη, θεωρούμενη σαν μια κατώτερη όψη, μπορεί πάντα ν' αποτελεί απλώς την έκφραση της αμέσως ανώτερης. Σ' αυτή την πρόταση έχω εκφράσει μια θεμελιώδη αλήθεια που ενσωματώνει όχι μόνο τον αντικειμενικό σκοπό, αλλά δείχνει επίσης το πρόβλημα που αντιμετωπίζουν όσοι ενδιαφέρονται για την εκπαίδευση. Το πρόβλημα αυτό είναι να εκτιμήσουμε σωστά το κέντρο ή την εστία της προσοχής ενός ανθρώπου και να εντοπίσουμε το σημείο όπου πρωτίστως επικεντρώνεται η συνείδηση. Κατόπιν πρέπει να εκπαιδευθεί κατά τρόπο ώστε να γίνει εφικτή μια μετατόπιση της εστίας αυτής σ' έναν ανώτερο φορέα. Μπορούμε επίσης να εκφράσουμε αυτή την ιδέα το ίδιο σωστά, λέγοντας ότι ο φορέας που φαίνεται να έχει υπερβολική σημασία μπορεί και θα πρέπει να αποκτήσει δευτερεύουσα αξία, καθώς γίνεται απλά το όργανο για εκείνον που είναι ανώτερός του.

(Εκπαίδευση στη Νέα Εποχή, σ. 6)

Μία συνειδητή αναγνώριση των ομαδικών σχέσεων, ιδανικών και στόχων ... θα οδηγήσει στην αγωγή του κοινού ως προς τη φύση του ανθρώπου και στην ανάπτυξη των δυνάμεων που λανθάνουν μέσα του – δυνάμεων που θα τον ελευθερώσουν από τους τωρινούς του περιορισμούς και θα προκαλέσουν στην ανθρώπινη οικογένεια μια συλλογική απόρριψη των τωρινών συνθηκών.

(Εκπαίδευση στη Νέα Εποχή, σ. 6)

Στον εκπαιδευτικό κόσμο η κατανόηση της αληθινής φύσης του ανθρώπου θα επιφέρει μια θεμελιώδη αλλαγή στις μεθόδους διδασκαλίας. Η έμφαση θα τεθεί στη διδασχία των ανθρώπων για το γεγονός του Εγώ στο δικό του πεδίο, τη φύση των σεληνιακών του σωμάτων και τις μεθόδους ευθυγράμμισης των κατώτερων σωμάτων προκειμένου το Εγώ να μπορεί να επικοινωνεί άμεσα με το φυσικό εγκέφαλο κι έτσι να ελέγχει την κατώτερη φύση και να πραγματοποιεί τους σκοπούς του. Οι άνθρωποι θα διδαχθούν πώς, μέσω συγκέντρωσης και διαλογισμού, μπορούν να διακριβώνουν για λογαριασμό τους τη γνώση, μπορούν να αναπτύσσουν την ενόραση κι έτσι να αντλούν από τα αποθέματα του Εγώ. Τότε οι άνθρωποι θα διδαχθούν πώς να σκέφτονται, να αποκτούν τον έλεγχο του νοητικού σώματος κι έτσι να αναπτύσσουν τις λανθάνουσες δυνάμεις τους.

(Αυτόθι, σ. 814)

I. Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Το Έργο της Εκπαίδευσης στην Υδροχοϊκή Εποχή

... Κάθε εποχή έχει διαφορετικό μέτρο επάρκειας ... Αλλά η εποχή της σύνθεσης, της περιεκτικότητας και της κατανόησης είναι μαζί μας και η νέα εκπαίδευση της Υδροχοϊκής Εποχής πρέπει ν' αρχίσει να διεισδύει ήρεμα στην ανθρώπινη αύρα.

(*Εκπαίδευση στη Νέα Εποχή*, σσ. 3-4)

Θα σας είναι ακόμη προφανές ότι το έργο της νέας εκπαίδευσης είναι να πάρει τις πολιτισμένες μάξες και να τις οδηγήσει στο σημείο όπου θ' αποκτήσουν κουλτούρα: να πάρει παρόμοια τον κόσμο με κουλτούρα και να τον εκπαιδεύσει στους τρόπους των Φωτισμένων. Τελικά θα βρεθεί ότι εκείνο που διδάσκεται τώρα στις σχολές εσωτεριστών, θ' αποτελεί μέρος του αναγνωρισμένου διδακτικού προγράμματος που θα επιβληθεί στη γενιά που ανατέλλει κι ότι η διδασκαλία που δίνεται σήμερα στους προχωρημένους, σκεπτόμενους ανθρώπους του κόσμου, θα προσαρμοσθεί στις ανάγκες των νέων της περιόδου.

(*Αυτόθι*, σ. 59)

Οι νέοι άνθρωποι στο μέλλον θα διδάσκονται να θεωρούν τον εαυτό τους σε σχέση με την ομάδα, με την οικογενειακή μονάδα και με το έθνος όπου τους τοποθέτησε το πεπρωμένο τους. Θα διδάσκονται επίσης να σκέπτονται με όρους παγκόσμιας συνάφειας και του έθνους τους σε σχέση μ' άλλα έθνη. Αυτό καλύπτει μια εκγύμναση για να είναι κανείς πολίτης, γονιός και να κατανοεί τον κόσμο· είναι βασικά ψυχολογική και πρέπει να μεταδίδει κάποια κατανόηση της ανθρωπότητας. Όταν δοθεί αυτό το είδος εκγύμνασης, θ' αναπτυχθούν άνδρες και γυναίκες που θα είναι πολιτισμένοι και θα διαθέτουν κουλτούρα και θα έχουν την ικανότητα να προωθούνται (καθώς εκτυλίσσεται η ζωή) σ' εκείνο τον κόσμο της έννοιας, ο οποίος υπόκειται του κόσμου των εξωτερικών φαινομένων και θ' αρχίσουν να θεωρούνται ανθρώπινα συμβάντα με όρους των βαθύτερων πνευματικών και οικουμενικών αξιών.

Η εκπαίδευση πρέπει να είναι η διαδικασία κατά την οποία οι νέοι θα διδάσκονται να συλλογίζονται από το αίτιο στο αποτέλεσμα, να γνωρίζουν την αιτία για την οποία ορισμένες δράσεις τείνουν αναπόφευκτα να παράγουν ορισμένα αποτελέσματα και γιατί (δοθέντος ενός ορισμένου συναισθηματικού και νοητικού εξοπλισμού, καθώς και μιας εξακριβωμένης ψυχολογικής εκτίμησης) ορισμένες τάσεις της ζωής μπορούν να προσδιορισθούν και ορισμένα επαγγέλματα και σταδιοδρομίες να προσφέρουν το ορθό περιβάλλον για ανάπτυξη καθώς κι ένα χρήσιμο κι αποδοτικό πεδίο εμπειρίας.

(*Αυτόθι*, σσ. 82-83)

Η συγχώνευση ενός τεράστιου αριθμού ανθρώπων σε διάφορες ιδεαλιστικές ομάδες ... θα σχηματισθούν σε κάθε περιοχή της ανθρώπινης σκέψης και με τη σειρά τους θα απορροφούνται βαθμιαία σε διαρκώς μεγαλύτερες συνθέσεις ... Οι πολλές διακλαδώσεις τους και οι δευτερεύουσες ομάδες τους αποτελούν ένα αχανές αλληλοσυμπλεκόμενο δίκτυο σ' ολόκληρο τον κόσμο, το οποίο είναι ενδεικτικό δύο πραγμάτων:

1. Της σταθερά αυξανόμενης δύναμης του κοινού ανθρώπου να σκέπτεται με όρους των ιδεωδών...
2. Της βαθμιαίας ανύψωσης της εφεσιακής συνείδησης του ανθρώπου ...

Αυτή η αυξανόμενη ροπή προς τον ιδεαλισμό και την περιεκτικότητα είναι σε τελευταία ανάλυση μια ροπή προς την αγάπη-σοφία. Το γεγονός ότι σήμερα οι άνθρωποι εφαρμόζουν λαθεμένα αυτά τα ιδανικά, υποβιβάζουν το όραμα και διαστρέφουν την αληθινή εικόνα του ποθητού τέρματος ... δεν θα πρέπει να παρεμποδίζει την αντίληψη ότι το πνεύμα του ιδεαλισμού αυξάνει στον κόσμο και δεν περιορίζεται, όπως στο παρελθόν, σε λίγους προχωρημένους ομίλους ή σ' ένα-δυο μεγάλους ενορατικούς ...

Όλα όσα ήταν θέματα των διανοουμένων και των φιλοσόφων στο μεσαίωνα, αποτελούν σήμερα

σημεία έντονης συζήτησης στα εστιατόρια ... Τι λοιπόν υποδεικνύει αυτό; Υποδηλώνει μια ροπή της συνείδησης της ανθρωπότητας προς τη συγχώνευση του ατόμου με το σύνολο, δίχως ταυτόχρονα να χάνει την αίσθηση της ατομικότητάς του.

Αυτή η διαδικασία συνεχίζεται σήμερα σε κάθε έθνος και σ' όλα τα μέρη του κόσμου και μια απογραφή των εκπαιδευτικών ομίλων και των θρησκευτικών ομάδων στον κόσμο (για ν' αναφέρουμε δύο μόνο απ' τις πολλές πιθανές κατηγορίες) θ' αποδείκνυε το συγκλονιστικό αριθμό τέτοιων σωμάτων και συνδέσμων. Θα υποδείκνυε τη διαφοροποίηση της σκέψης και συγχρόνως θα επιβεβαίωνε το συμπέρασμά μου ότι παντού οι άνθρωποι στρέφονται προς τη σύνθεση, τη συγχώνευση, την ανάμειξη και την αμοιβαία συνεργασία για ορισμένους εξειδικευμένους σκοπούς που οραματίζονται.

(Αυτόθι, σσ. 123-5)

Τρεις κύριες επιστήμες θα κυριαρχήσουν τελικά στο πεδίο της εκπαίδευσης της νέας εποχής. Δε θα αναιρούν τις δραστηριότητες της σύγχρονης επιστήμης, αλλά θα τις ολοκληρώνουν σε μια πλατύτερη υποκειμενική ολότητα. Αυτές οι τρεις επιστήμες είναι:

1. *Η Επιστήμη της Ανταγκάρανα.*
2. *Η Επιστήμη του Διαλογισμού.*
3. *Η Επιστήμη της Υπηρεσίας.*

Οι τρεις αυτές επιστήμες θα θεωρηθούν τελικά ως τα τρία κύρια ενδιαφέροντα της εκπαιδευτικής διαδικασίας και πάνω σ' αυτές θα τίθεται η έμφαση ολοένα και περισσότερο.

(Αυτόθι, σσ. 95-7)

Σαν αποτέλεσμα του γεφυρωτικού έργου που θα γίνει στα αμέσως επόμενα εκατόν πενήντα χρόνια, η τεχνική της γεφύρωσης των διαφόρων χασμάτων που υφίστανται στην ανθρώπινη οικογένεια και της ύφανσης σ' ένα ισχυρό καλώδιο των διαφόρων νημάτων ενέργειας που αραιά ακόμη συνδέουν τις διάφορες όψεις του εσώτερου ανθρώπου με την εξωτερική μορφή, θα έχει επιτελέσει τόση μεγάλη πρόοδο, ώστε ο όγκος των νοήμωνων ανθρώπων του κόσμου κι όλων των τάξεων και των εθνών θα είναι ολοκληρωμένες προσωπικότητες. Όταν συμβεί αυτό, η επιστήμη της ανταγκάρανα θ' αποτελεί ένα προγραμματισμένο μέρος της εκπαίδευσής τους. Σήμερα καθώς μελετούμε την επιστήμη αυτή και τις σχετικές μ' αυτή επιστήμες του διαλογισμού και της υπηρεσίας, προσφεύγουμε μόνο στους ζηλωτές και μαθητές του κόσμου. Η χρησιμότητά της θ' αναφανεί προς το παρόν μόνο σ' εκείνες τις ειδικές ενσαρκούμενες ψυχές που με τόση ταχύτητα έρχονται σ' ενσάρκωση σήμερα σαν ανταπόκριση στην ανάγκη του κόσμου για βοήθεια. Αλλά αργότερα η κλήση θα είναι γενική και η χρησιμότητά της σχεδόν καθολική ...

... Είναι ανάγκη να θυμάστε ότι το έργο που θα γίνει στους επόμενους δύο αιώνες στον εκπαιδευτικό τομέα θα είναι σαφώς προσωρινό κι εξισορροπητικό κι ότι απ' την εκπλήρωση του καθήκοντος που σχετίζεται με την εκπαίδευση θα προκύψουν εκείνα τα πιο μόνιμα συστήματα που στη νέα εποχή θα βρεθούν ν' ανθίζουν παντού.

(Αυτόθι, σσ. 94-95)

Εκπαιδευτικά Συστήματα στο Μέλλον

... Τρεις παράγοντες –ένστικτο, διάνοηση κι ενόραση– παρέχουν τους βασικούς τόνους για τα τρία εκπαιδευτικά ιδρύματα δια των οποίων θα περνά κάθε νεαρό άτομο...

(Αυτόθι, σσ. 83-84)

Ασχολούμαι αποκλειστικά με τη θεσμική όψη των εκπαιδευτικών συστημάτων και με το αποδειγμένο αποτέλεσμα πάνω στη νεολαία κάθε έθνους, η οποία υπόκειται σ' αυτά τα συστήματα. Οι αναγνωρισμένοι στόχοι που έθεσε ενώπιόν του ο δάσκαλος αυτών των συστημάτων, υπήρξαν στενοί και η επακόλουθη συνέπεια της διδασκαλίας του και του έργου του υπήρξε η παραγωγή ενός ιδιοτελούς, υλιστικά

σκεπτόμενου προσώπου του οποίου κύριος αντικειμενικός σκοπός ήταν η αυτοβελτίωση με την υλική έννοια. Αυτή ενισχυόταν εντυπωσιακά όταν ήταν παρούσα οποιαδήποτε ατομική φιλοδοξία που οδηγούσε το παιδί να δρα σε συνεργασία με το στενό ιδιοτελή στόχο του δασκάλου. Ο φυσικός ιδεαλισμός του παιδιού (και ποιο παιδί δεν είναι ένας έμφυτος ιδεαλιστής;) πνιγόταν αργά και σταθερά κάτω από το βάρος του υλισμού της παγκόσμιας εκπαιδευτικής μηχανής και απ' την εγωιστική πόλωση της εμπορικής δοσοληψίας του κόσμου στους πολλούς της τομείς, καθώς και από την έμφαση που πάντα δινόταν στην ανάγκη απόκτησης χρημάτων.

(Αυτόθι, σσ. 102)

Ένα καλύτερο εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει συνεπώς να εκπονηθεί, που θα παρουσιάσει τις δυνατότητες της ανθρώπινης ζωής με τέτοιο τρόπο ώστε τα εμπόδια θα καταρρεύσουν, οι προκαταλήψεις θ' αναιρεθούν και μια εκγύμναση θα δίνεται στο αναπτυσσόμενο παιδί που θα του επιτρέπει, όταν μεγαλώσει, να ζει με τους άλλους ανθρώπους σε αρμονία και καλή θέληση. Αυτό *μπορεί* να γίνει, αν αναπτυχθεί υπομονή και κατανόηση κι αν οι εκπαιδευτές αντιληφθούν ότι "όπου δεν υπάρχει όραμα, οι λαοί αφανίζονται".

Ένα διεθνές σύστημα εκπαίδευσης, που θα αναπτυχθεί από μια κοινή συνδιάσκεψη δασκάλων με πλατιές αντιλήψεις και των εκπαιδευτικών αρχών κάθε χώρας, αποτελεί σήμερα κραυγαλέα ανάγκη και θα μπορούσε να προσφέρει ένα κύριο ενεργητικό στοιχείο για τη διατήρηση της παγκόσμιας ειρήνης. Έχουν ήδη γίνει βήματα προς αυτή την κατεύθυνση και σήμερα ομάδες εκπαιδευτικών συναντούνται και συζητούν το σχηματισμό ενός καλύτερου συστήματος που θα εγγυάται ότι τα παιδιά των διαφόρων εθνών (αρχίζοντας με τα εκατομμύρια των παιδιών που τώρα απαιτούν παιδεία) θα διδάσκονται την αλήθεια, χωρίς πόλωση ή προκατάληψη...

Όταν οι νέοι άνθρωποι του μέλλοντος –κάτω απ' την προτεινόμενη εφαρμογή των αρχών– είναι πολιτισμένοι, έχουν κουλτούρα και ανταποκρίνονται στην ιδιότητα να είναι πολίτες, θα έχουμε μια οικουμενική από αφυπνισμένους ανθρώπους, δημιουργικούς και κατόχους μιας αληθινής αίσθησης αξιών και μιας υγιούς κι εποικοδομητικής άποψης για τις παγκόσμιες υποθέσεις. Θα χρειαστεί πολύς καιρός για να επέλθει κάτι τέτοιο, αλλά δεν είναι ανέφικτο, όπως απέδειξε η ίδια η ιστορία.

(Αυτόθι, σσ. 87-89)

Όλα τα παιδιά έχουν ένα ορισμένο ενεργητικό και πρέπει να διδαχθούν πώς να το χρησιμοποιούν: το συμμαρίζονται μ' ολόκληρη την ανθρωπότητα, ανεξάρτητα φυλής ή εθνικότητας. Οι εκπαιδευτές λοιπόν θα τονίζουν στο μέλλον τα εξής:

1. Έναν αναπτυσσόμενο νοητικό έλεγχο της συναισθηματικής φύσης.
2. Τον οραματισμό ή την ικανότητα να βλέπει κανείς πέρα απ' αυτό που είναι, αυτό που θα μπορούσε να είναι.
3. Την κληρονομημένη, πραγματική γνώση πάνω στην οποία θα είναι δυνατό να υπερτεθεί η σοφία του μέλλοντος.
4. Την ικανότητα συνετού χειρισμού των σχέσεων και την αναγνώριση και ανάληψη ευθύνης.
5. Τη δύναμη να χρησιμοποιείται ο νους κατά δύο τρόπους:
 - α. Σαν "κοινή λογική" (χρησιμοποιώντας τη λέξη αυτή με την παλιά της έννοια) που αναλύει και συνθέτει τις πληροφορίες που μεταβιβάζονται από τις πέντε αισθήσεις.
 - β. Σαν προβολέας που διεισδύει στον κόσμο των ιδεών και της αφηρημένης αλήθειας.

Η γνώση προκύπτει από δύο κατευθύνσεις. Είναι αποτέλεσμα της νοήμονος χρήσης των πέντε αισθήσεων κι αναπτύσσεται επίσης με το εγχείρημα της σύλληψης και κατανόησης των ιδεών. Και στις δύο συντελεί η περιέργεια και η έρευνα.

(Αυτόθι, σ. 81)

Η νέα εκπαίδευση θα εξετάζει το παιδί με την κατάλληλη αναφορά στην κληρονομικότητά του, την κοινωνική του θέση, τους εθνικούς του περιορισμούς, το περιβάλλον του και τον ατομικό του νοητικό και συναισθηματικό εξοπλισμό και θα επιδιώκει να του ανοίξει διάπλατα ολόκληρο τον κόσμο της προσπάθειας, υποδεικνύοντας ότι τα προφανή εμπόδια στην πρόοδο δεν είναι παρά κεντρίσματα για ανανεωμένη προσπάθεια και ζητώντας έτσι να το “οδηγήσει έξω” (η αληθινή έννοια της λέξης “εκπαίδευση”) από κάθε περιοριστική συνθήκη και να το γυμνάσει να σκέπτεται με όρους της εποικοδομητικής ιδιότητας του πολίτη του κόσμου. Η ανάπτυξη και η ακόμη μεγαλύτερη ανάπτυξη θα τονίζονται.

Ο εκπαιδευτής του μέλλοντος θα προσεγγίζει το πρόβλημα της νεότητας απ’ τη σκοπιά της ενστικτώδους αντίδρασης των παιδιών, της *διανοητικής* τους ικανότητας και της *ενορατικής* τους δυναμικότητας. Στη νηπιακή ηλικία και στις πρώτες σχολικές τάξεις θα παρακολουθείται και θα καλλιεργείται η ανάπτυξη των ορθών ενστικτωδών αντιδράσεων· στις μετέπειτα τάξεις που αντιστοιχούν στα γυμνάσια, θα τονίζεται η διανοητική ανέλιξη κι ο έλεγχος των νοητικών διαδικασιών, ενώ στα κολλέγια και τα πανεπιστήμια θα γαλουχείται η ανέλιξη της ενόρασης, η σημασία των ιδεωδών και των ιδεών και η ανάπτυξη της αφηρημένης σκέψης κι αντίληψης· η τελευταία αυτή φάση θα στηρίζεται γερά πάνω στην προηγούμενη στέρεη διανοητική θεμελίωση.

(*Αυτόθι*, σ. 83)

[Η] Επιστήμη της Εντύπωσης ... θα αποβεί τελικά ο κυριότερος σκοπός των εκπαιδευτικών συστημάτων που θα ισχύουν κατά το τέλος της Νέας Εποχής που τόσο γοργά πλησιάζει.

(*Μαθητεία στη Νέα Εποχή*, Τόμ II. σ. 298)

Η Επιστήμη των Ορθών Ανθρώπινων Σχέσεων και της Κοινωνικής Οργάνωσης

Γίνεται ... όλο και πιο φανερό ότι η μελλοντική εκπαίδευση θα μπορούσε να ορισθεί με μια νέα και πλατύτερη αντίληψη σαν η Επιστήμη των Ορθών Ανθρώπινων Σχέσεων και της Κοινωνικής Οργάνωσης. Αυτό δίνει ένα σχετικά νέο σκοπό σε οποιοδήποτε σχολικό πρόγραμμα που έχει δοθεί κι ακόμη υποδεικνύει ότι τίποτα απ’ όσα έχουν συμπεριληφθεί μέχρι τώρα δε χρειάζεται ν’ αποκλειστεί, μόνο ένα καλύτερο κίνητρο θα είναι προφανές και μια εθνικιστική, εγωιστική παρουσίαση θ’ αποφεύγεται. Αν η ιστορία, για παράδειγμα, παρουσιασθεί με βάση τις διέπουσες ιδέες που προώθησαν την ανθρωπότητα κι όχι με βάση τους επιθετικούς πολέμους και τη διεθνή ή εθνική λεηλασία, τότε η εκπαίδευση θ’ ασχοληθεί με τη σωστή αντίληψη και χρήση των ιδεών, με το μετασχηματισμό τους σε λειτουργικά ιδεώδη και με την εφαρμογή τους σαν θέληση-για-το-καλό, θέληση-για-την-αλήθεια και θέληση-για-το-κάλλος. Έτσι θα προκύψει μια πολύ αναγκαία μεταβολή στους στόχους της ανθρωπότητας από τους τωρινούς ανταγωνιστικούς και υλιστικούς αντικειμενικούς μας σκοπούς σ’ εκείνους που θα εκφράζουν πληρέστερα το Χρυσό Κανόνα και θα εδραιωθούν ορθές σχέσεις μεταξύ ατόμων, ομίλων, κομμάτων, εθνών και μέσα σ’ ολόκληρο το διεθνή κόσμο.

(*Εκπαίδευση στη Νέα Εποχή*, σ. 84)

Ο βασικός τόνος της νέας εκπαίδευσης είναι ουσιαστικά η ορθή ερμηνεία της ζωής του παρελθόντος και του παρόντος και η σχέση της με το μέλλον του ανθρώπινου γένους· ο βασικός τόνος της νέας θρησκείας πρέπει και θα είναι η ορθή προσέγγιση προς το Θεό που είναι υπερβατικός στη φύση κι ενυπάρχει στον άνθρωπο, ενώ ο βασικός τόνος της νέας επιστήμης της πολιτικής και της διακυβέρνησης θα είναι οι ορθές ανθρώπινες σχέσεις και η εκπαίδευση θα πρέπει να προετοιμάζει το παιδί γι’ αυτά τα δύο ...

Η αληθινή ιστορία της ανθρωπότητας, που είναι μεγάλη και ποικίλη και χαμένη στις υποθετικές υποδείξεις των εσωτεριστών (που όταν είναι αληθινές, σπάνια επιδέχονται απόδειξη), έφερε την ανθρωπότητα σ’ ένα σημείο της εξέλιξής της όπου το φως της γνώσης διαπερνά οριστικά τους σκοτεινούς τόπους της γης. Ένα πλήθος πληροφοριών είναι τώρα διαθέσιμες σ’ όσους έχουν την ικανότητα ανάγνωσης και γραφής –ο αριθμός των οποίων αυξάνει καθημερινά– ενώ τα μέσα μεταφοράς κι επικοινωνίας εκμηδέ-

νισαν πρακτικά το χρόνο κι έφεραν όλο τον κόσμο μαζί σαν μια λειτουργική μονάδα. Ένα πολύ ψηλό επίπεδο εκπαιδευτικής επίτευξης προβάλλει επίσης σ' όλες τις πολιτισμένες χώρες. (Αυτόθι, σ. 57)

Στη νέα εποχή θα πρέπει επίσης να δίνεται πληρέστερη προσοχή στη δημιουργική ροπή του ανθρώπινου όντος· το παιδί θα κεντρίζεται για μια ατομική προσπάθεια που θ' αρμόζει στην ιδιοσυγκρασία του και την ικανότητά του. Έτσι θα παρακινείται να συνεισφέρει ό,τι μπορεί από ομορφιά στον κόσμο κι ό,τι μπορεί από ορθή σκέψη στο σύνολο του ανθρώπινου λογισμού· θα ενθαρρύνεται να ερευνά και ο κόσμος της επιστήμης θα διανοιγεί εμπρός του. Πίσω απ' όλα αυτά τα εφαρμόσιμα ελατήρια θα βρεθούν τα κίνητρα της καλής θέλησης και των ορθών ανθρώπινων σχέσεων. (Αυτόθι, σσ. 85-6)

... Καθώς ο άνθρωπος βρίσκει ψηλαφητά το δρόμο του πάνω σ' αυτές τις γραμμές και καθώς οι πολλές ιδέες και οι ποικίλες ιδεολογίες του προσφέρουν σημεία εκλογής και υποδεικνύουν τα αναδυόμενα πρότυπα ζωής και σχέσεων, θα μαθαίνει βαθμιαία να σκέπτεται με μεγαλύτερη διαύγεια, ν' αναγνωρίζει τις διαφορετικές όψεις της αλήθειας σαν εκφράσεις μιας βασικής υποκειμενικής πραγματικότητας και –δίχως να εγκαταλείπει κανένα μέρος της αλήθειας που ελευθέρωσε τον ίδιο ή τον όμιλό του– θα μαθαίνει επίσης να περιλαμβάνει την αλήθεια του αδελφού του μαζί με τη δική του. (Αυτόθι, σ. 125)

Πολύ μεγαλύτερη φροντίδα πρέπει να δοθεί στην επιλογή και την εκγύμναση των δασκάλων του μέλλοντος. Τα νοητικά προσόντα τους και η γνώση τους για το ιδιαίτερο αντικείμενό τους θα έχουν σημασία, αλλά ακόμη μεγαλύτερη σημασία θα έχει η ανάγκη να είναι ελεύθεροι από προκαταλήψεις και να βλέπουν όλους τους ανθρώπους σαν μέλη μιας μεγάλης οικογένειας. Ο παιδαγωγός του μέλλοντος πρέπει να είναι περισσότερο γυμνασμένος ψυχολόγος απ' ό,τι σήμερα. Πέρα απ' τη μετάδοση ακαδημαϊκής γνώσης θα αντιληφθεί ότι το κύριο καθήκον του είναι να εφελκύσει μια αληθινή αίσθηση υπευθυνότητας από την τάξη των μαθητών του· ανεξάρτητα με το τι πρέπει να διδάξει –ιστορία, γεωγραφία, μαθηματικά, γλώσσες, επιστήμη στους διάφορους κλάδους της ή φιλοσοφία– θα τα σχετίζει όλα αυτά με την Επιστήμη των Ορθών Ανθρώπινων Σχέσεων και θα προσπαθεί να δίνει μια αληθινότερη προοπτική για την κοινωνική οργάνωση απ' ό,τι στο παρελθόν. (Αυτόθι, σ. 88)

Ο Εσωτερισμός και η Ανταγκάρανα

[Ανάμεσα στους έντεκα επικουρικούς νόμους υπό τον Νόμο της Έλξης], ο οποίος επιφέρει την αντίληψη της αυτοσυνείδησης ... [είναι] *Ο Νόμος των Σχολών*. (Ο Νόμος της Αγάπης και του Φωτός.) Είναι ένας μυστηριώδης όρος που χρησιμοποιείται για να καλύψει το νόμο όπως επηρεάζει τις διευρύνσεις συνείδησης που υφίσταται ο μνημένος και την ικανότητά του να έλκει κοντά του δια της γνώσης:

1. Τον Ανώτερο Εαυτό του κι έτσι να προκαλεί ευθυγράμμιση και φώτιση,
2. Τον Γκουρού του,
3. Εκείνο που επιδιώκει να γνωρίσει,
4. Εκείνο που μπορεί να το χρησιμοποιήσει στο έργο της υπηρεσίας του,
5. Άλλες ψυχές με τις οποίες μπορεί να εργασθεί.

Θα είναι λοιπόν προφανές στο σκεπτόμενο σπουδαστή ότι αυτός ο Νόμος των Σχολών εφαρμόζεται κυρίως σε όλες τις μονάδες της θείας ζωής που έφτασαν ή υπερέβησαν το στάδιο της αυτοσυνείδησης. Έχει συνεπώς ζωτική σχέση με το ανθρώπινο βασίλειο ... Είναι ο νόμος που επιτρέπει στον άνθρωπο να ενώσει δύο όψεις του (τον προσωπικό εαυτό και τον Ανώτερο Εαυτό). Είναι ο νόμος που διέπει τη

μετάβαση του ανθρώπινου ατόμου σε ένα άλλο και ανώτερο βασίλειο. ... Το ανθρώπινο γένος βρίσκεται τώρα στο στάδιο όπου ένας αριθμός μονάδων του είναι έτοιμες να περιέλθουν υπό την ειδική επιρροή αυτού του νόμου κι έτσι να μεταφερθούν από την Αίθουσα της Μάθησης μέσω της Αίθουσας της Σοφίας στο πέμπτο ή πνευματικό βασίλειο.

(Πραγματεία επί του Κοσμικού Πυρός, σσ. 1167/1172-74)

Στη Νέα Εποχή θα τονίζεται η διδασκαλία για την ανταγκάρανα και τη σύσταση του ανθρώπου κυρίως από τη σκοπιά των “τριών περιοδικών σωμάτων” κι όχι τόσο από εκείνη του κατώτερου τριπλού ανθρώπου, ιδιαίτερα στις ανώτερες σχολές μάθησης, θέτοντας έτσι γερά θεμέλια για τις εσωτερικές σχολές που θα προβάλλουν βραδέως. Έτσι θα διανοιγεί μια νέα προοπτική για την ανθρωπότητα. Θα διδάσκεται η φύση της πνευματικής θέλησης σε αντιδιαστολή με την ιδιοτελή προσωπική θέληση· διαμέσου της θα αποδεσμευθούν νέες τεράστιες δυναμικότητες και θα αποδεσμευθούν με ασφάλεια στην καθημερινή ζωή.

(Οι Ακτίνες και οι Μυήσεις, σσ. 546-47)

Συμπεραίνω ότι ήδη συλλαμβάνετε την αναγκαιότητα για τη δόμηση της ανταγκάρανα και για το γεφυρωτικό αυτό έργο. Είναι φρόνιμο επίσης ν’ αποδεχθούμε το γεγονός ότι είμαστε σε θέση ν’ αρχίσουμε την οριστική διαδικασία κατασκευής του δεσμού ή γέφυρας μεταξύ των διαφόρων όψεων της ανθρώπινης φύσης, ώστε αντί για διαφοροποίηση να υπάρξει ενότητα κι αντί για μια ρευστή, μετακινούμενη προσοχή, κατευθυνόμενη εδώ κι εκεί στο πεδίο της υλικής ζωής και των συναισθηματικών σχέσεων, να μάθουμε να ελέγχουμε το νου και να γεφυρώνουμε τις διαιρέσεις κι έτσι να μπορούμε να κατευθύνουμε κατά βούληση την κατώτερη προσοχή με οποιοδήποτε επιθυμητό τρόπο. Έτσι όλες οι όψεις του ανθρώπου, πνευματικές και φυσικές, θα μπορούν να εστιάζονται όπου απαιτείται.

Το γεφυρωτικό αυτό έργο έχει ήδη επιτευχθεί κατά ένα μέρος. Η ανθρωπότητα έχει ήδη σαν σύνολο γεφυρώσει το χάσμα μεταξύ της συναισθηματικής αστρικής φύσης και του φυσικού ανθρώπου.

(Εκπαίδευση στη Νέα Εποχή, σ. 30)

Έτσι η εκπαίδευση είναι η Επιστήμη της Ανταγκάρανα. Αυτή η επιστήμη κι αυτός ο όρος είναι ο εσωτερικός τρόπος έκφρασης της αλήθειας της γεφυρωτικής αυτής ανάγκης. Η ανταγκάρανα είναι η γέφυρα που δομεί ο άνθρωπος –δια του διαλογισμού, της κατανόησης και του μαγικού δημιουργικού έργου της ψυχής– μεταξύ των τριών όψεων της νοητικής του φύσης.

(Αυτόθι, σ. 6)

Όταν αυτό το στάδιο προσεγγισθεί ... [ο άνθρωπος] εκτείνεται ακόμη πιο πέρα μέσα στο εφικτό του περιβάλλον και ... ανακαλύπτει την ψυχή ... Αυτό είναι ένα αναγκαίο αλλά όχι μόνιμο στάδιο. Είναι ένα στάδιο που χαρακτηρίζει το ζηλωτή αυτού του παγκόσμιου κύκλου ... Ζητά να συγχωνευθεί με την ψυχή, να ταυτίσει τον εαυτό του, τη συνειδητή προσωπικότητα, μ’ αυτή την επισκιάζουσα ψυχή. Είναι σ’ αυτό το σημείο, μιλώντας τεχνικά, που πρέπει ν’ αρχίσει η αληθινή δόμηση της ανταγκάρανα. Είναι η γέφυρα μεταξύ της προσωπικότητας και της ψυχής.

Η αναγνώριση αυτού του γεγονότος συνιστά το πρόβλημα που αντιμετωπίζει ο σύγχρονος εκπαιδευτής. Είναι ένα πρόβλημα που πάντοτε υπήρχε, αλλά ως τώρα αφορούσε περισσότερο το άτομο παρά την ομάδα. Τώρα αφορά την ομάδα, γιατί πάρα πολλοί υιοί των ανθρώπων είναι έτοιμοι γι’ αυτή τη δόμηση ... σήμερα έφτασε ο καιρός για μια ομαδική κατανόηση της αναδυόμενης αυτής τεχνικής, για μια ομαδική γεφύρωση που οδηγεί σε μια συνεπαγόμενη ή συνεπακόλουθη ομαδική αποκάλυψη. Αυτή παρέχει μια σύγχρονη ευκαιρία στο πεδίο της εκπαίδευσης. Υποδεικνύει την ευθύνη του εκπαιδευτή και υπογραμμίζει την αναγκαιότητα για μια νέα ανέλιξη των εκπαιδευτικών μεθόδων.

(Αυτόθι, σσ. 28-29)

Ο εσωτερισμός χρησιμοποιεί τις δυνάμεις της τρίτης όψης (αυτής της νοήμονος ουσίας) σαν υποδο-

χείς των ενεργειών των δύο ανώτερων όψεων και κάνοντας έτσι σώζει την ουσία. Ο εσωτερισμός είναι η τέχνη να “φέρνει κάτω στη γη” εκείνες τις ενέργειες που εκπορεύονται απ’ τις ύψιστες πηγές κι εκεί να τις “γειώνει” ή να τις αγκυροβολεί ...

Κάθε αληθινή εσωτερική δραστηριότητα παράγει φως και φώτιση· καταλήγει στην τόνωση του κληρονομημένου φωτός της ουσίας και στον εμποτισμό του με την ποιότητα του ανώτερου φωτός της ψυχής...

Αν οι εσωτεριστές αποδέχονταν στην απλούστερη μορφή της την εξαγγελία της σύγχρονης επιστήμης ότι *ουσία* και *φως* είναι όροι συνώνυμοι κι επίσης αναγνώριζαν ότι το φως που μπορούν να κομίσουν στην ουσία (η εφαρμογή της ενέργειας στη δύναμη) είναι εξίσου ουσιώδες σε φύση, θα γινόταν μια πολύ πιο νοήμων προσέγγιση. Ο εσωτεριστής ασχολείται *πράγματι* με το φως στις τρεις του όψεις.

(Αυτόθι, σσ. 67-68)

Η βασική προσέγγιση για όλους όσους προσπαθούν να συλλάβουν τον εσωτερισμό ή να διδάξουν τους σπουδαστές του εσωτερισμού, είναι να θέσουν την έμφαση στον κόσμο των ενεργειών και ν’ αναγνωρίσουν ότι πίσω απ’ όλα τα συμβάντα του κόσμου των φαινομένων (και μ’ αυτό εννοώ τους τρεις κόσμους της ανθρώπινης εξέλιξης) υφίσταται ο κόσμος των ενεργειών· αυτές έχουν τη μεγαλύτερη πολλαπλότητα και πολυπλοκότητα αλλά όλες τους κινούνται κι εργάζονται υπό το Νόμο της Αιτίας και του Αποτελέσματος. Συνεπώς θεωρώ σχεδόν περιττό να σας υποδείξω την πολύ πρακτική φύση αυτού του ορισμού και την εφαρμογή του στη ζωή του ζηλωτή ατομικά, στη ζωή της κοινότητας και στις παγκόσμιες υποθέσεις ή στα άμεσα ρυθμιστικά επίπεδα των πειραματικών πνευματικών ενεργειών που επιζητούν διαρκώς μια κρούση ή μια επαφή με τον κόσμο των φαινομένων. Αυτό το επιτελούν κάτω από πνευματική διεύθυνση για να εκτελέσουν το Σχέδιο. Η παραπάνω δήλωση είναι θεμελιώδης στη σπουδαιότητά της· όλοι οι άλλοι ορισμοί υπονοούνται σ’ αυτή και είναι η πρώτη σημαντική αλήθεια για τον εσωτερισμό, που πρέπει να μάθει και να εφαρμόσει κάθε ζηλωτής του μυστηρίου και της παγκοσμιότητας εκείνου που κινεί τους κόσμους και υπόκειται της εξελικτικής διαδικασίας.

(Αυτόθι, σ. 60)